

INTERCULTURELE PEDAGOGIEK

Samenvatting door *Danique Doetjes*

Inhoudsopgave

Demografie en achtergrond	6
2.1 Omstandigheden waarin ouders opvoeden en kinderen opgroeien	6
2.2 Migrantenouders in Nederland	6
2.3 Gezinsstructuur	6
2.4 Sociaal-economische omstandigheden	7
2.5 Conclusies	7
Multiple identities between continuity and change; the narratives of Iranian women in exile	8
The past and the present in the narrative of life	8
The women of this research	8
The present: experiences in two countries	8
Discourses on migration and national identity in the Netherlands	9
Iraneles: a better home abroad?	9
The United States: distance from the ‘melting pot’	9
Conclusion	9
The developmental niche: a conceptualization at the interface of child and culture	10
Introduction	10
Anthropological perspectives on human development	10
Psychology and the environment	10
The developmental niche	11
Niches in development	12
Summary and conclusion	12
Socialization for competence: cultural models of infancy	13
Introduction	13
Cultural conceptions of infancy	13
De opvoedingspraktijk: doelen, beleving en strategieën van ouders	16
3.1 Opvoeden na migratie, in een nieuwe omgeving	16
3.2 Opvoedingsdoelen: wat vinden migrantenouders belangrijk in de opvoeding?	16
3.3 De beleving van de opvoeding: hoe moeilijk wordt de opvoeding door ouders ervaren?	17
3.4 Opvoedingsgedrag: welke strategieën hanteren migrantenouders?	17
3.5 Het perspectief van de kinderen: hoe ervaren zij hun opvoeding?	17
3.6 Ervaringen van migrantenouders: hoe positioneren zij zichzelf ten opzichte van hun eigen ouders en autochtoon Nederlandse ouders?	17
3.7 Conclusie	18
Adolescent autonomy-relatedness and the family in cultural context; what is optimal?	19
Autonomy and relatedness	19
Cultural and cross-cultural perspectives on the self	20
Global contextual change and family change	20

Self development in family context	20
Merging of family change and self theories	21
Conclusion and implications for applications	21
Acculturation: when individuals and groups of different cultural backgrounds meet	22
The concept of acculturation	22
Framework for understanding acculturation	22
What changes during acculturation?	22
Acculturation strategies: how do people acculturate?	24
Adaptation: how well do people acculturate?	24
Relationship between how people acculturate and how well they adapt	25
Conclusions and future research directions	25
Biculturalism and bicultural identity development A relational model of bicultural systems	26
Defining biculturalism: what is it and who is bicultural?	26
Person-environment interactions	27
Towards an integrated RDST of biculturalism	27
Future directions	28
Conclusion	28
Interethnic prejudice against muslims among white Dutch children	29
Interethnic prejudice	29
Interethnic prejudice in children	29
The Dutch context	29
Association between parental and child interethnic attitudes	30
The present study	30
Method	30
Results	30
Discussion	31
Racist or tolerant multiculturalists? How do they begin?	32
Theories	32
Theories and predictability	34
Longitudinal study	34
Conclusion	35
The influence of education and socialization on radicalization: an exploration of theoretical presumptions and empirical research	36
Introduction	36
Radicalism and extremism	36
Theoretical premises about the influence of education	36
Methods	37
Results	37

In conclusion	38
The interplay between parents, peers and schools in explaining youth reactions to growing diversity	39
Growing diversity and youth intergroup attitudes	39
The role of proximal social contexts in youth intergroup attitudes	39
Interrelated effects on social contexts on youth attitudes	40
Conclusions and future directions	41
Psychische problematiek bij jeugdigen met een migratieachtergrond in Nederland en Vlaanderen	42
Inleiding	42
Methode	42
Resultaten	43
Verschillende resultaten voor verschillende typen psychische problemen	43
Verschillende resultaten voor verschillende etnische groepen	43
Verschillende resultaten voor verschillende informanten	43
Discussie	43
Op zoek naar verklaringen voor de ondervertegenwoordiging in de jeugdhulp van jongeren met een migratieachtergrond	45
Inleiding	45
Probleemherkenning	45
Besluit om hulp te zoeken	45
Selectie van zorg	46
Methode	46
Instrumenten	46
Opvattingen over oorzaken en oplossingen	46
Vertrouwen in de hulpverlening	46
Statistische analyses	46
Resultaten	47
Discussie	47
Conclusie	48
Werken met vluchtelingenkinderen in pedagogische praktijken	49
Gedwongen migratie: een traumatische cluster van stressoren	49
Een kwetsbare ontwikkeling: onderzoek naar het psychosociaal welbevinden van jonge vluchtelingen	49
Van individualiserende risico- en symptoombenadering naar een relationeel perspectief op de gevolgen van gedwongen migratie	49
Een problematisering van de dominante risico- en symptoombenadering: vier lijnen van kritiek	50
Naar een relationeel perspectief	50

Een relationeel perspectief op pedagogische praktijken in de context van gedwongen migratie	51
Opvoeding in vluchtelingegezinnen	51
Werken met vluchtelingenkinderen in pedagogische praktijken	51
Is multiculturalism bad for women?	53
Gender and culture	53
Group rights?	54
Liberal defense	54
Part of the solution?	54
Individualism: beyond Okin's ultimatum	56
Individualism and imperialist associational damage	56
Two types of individualism	57
Against independence individualism	58
Conclusion	59
Hymen 'repair': views from feminists, medical professionals and the women involved in the Middle East, North Afrika and Europe	60
Introduction	60
Background and methodology	60
Hymen 'repair'	60
Public debates, medical views and guidelines, and women's views and experiences in the Middle East and North Africa	60
Public debates, medical views and guidelines, and women's experiences in Europe	61
Discussion	62
Conclusion	62
The ethnic identity complexity of transculturally placed foster youth in the Netherlands	64
Introduction	64
Method	64
Results	65
Discussion	66
Superdiversity as a lens to understand complexities	67
Introduction	67
Historical perspectives: from temporary workers to multiculturalism and beyond	67
Superdiversity as a qualitative transition: diversification of diversity	68
Superdiversity as a process of normalization	68
The potentialities and limitations of superdiversity	68
Superdiversity and its descriptive potential	68
Superdiversity and its methodological potential	69
Superdiversity and its practical potential	69
New debates: superdiversity as part of a theory on social complexities	69

Analyzing ethical conflict in the transracial adoption debate: three conflicts involving community	70
Historical overview	70
Feminist discourse and ethics	71
Conflicts of values implicated in transracial adoption	71
Conflict between the ideals of interracial community and multiculturalism	71
Individuality and racial-ethnic community	72
The multicultural, multiracial family	72
Conclusion	73
Teachers' multicultural attitudes and perspective taking abilities as factors in culturally responsive teaching	74
Culturally responsive teaching	74
Method	75
Results & discussion	75
How to best prepare teachers for multicultural schools	77
Beliefs about cultural diversity	77
Culturally responsive teaching self-efficacy	77
Teacher empathy	77
Pedagogical approaches: culturally responsive teaching	78
ITP evaluation framework	78
Individual level	78
Activities level	78
Institutional level	79
Conclusion	79
The Netherlands: from diversity celebration to a colorblind approach	80
Introduction	80
Education, migration and social policy developments in the Netherlands	80
Methods	81
Ethnicity and educational inequality in the Netherlands	81
Conclusion and discussion	85

Demografie en achtergrond

Helga de Valk, Han Nicolaas, Rob van der Erf, Freek Buck

2.1 Omstandigheden waarin ouders opvoeden en kinderen opgroeien

Dit hoofdstuk gaat over de omstandigheden van *migrantenouders* en hun gezinnen. Er wordt gekeken naar de *structuur*, de *sociaal-economische omstandigheden* en de *woonsituatie* van het gezin.

- Hierbij wordt vooral gekeken naar migrantenouders met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse of Antilliaanse achtergrond.

2.2 Migrantenouders in Nederland

Een op de zeven ouders in Nederland heeft een niet-westerse achtergrond. Veel van deze ouders zijn van een ‘eerste generatie’: dit betekent dat ze zelf in hun leven naar Nederlands gemigreerd zijn.

2.3 Gezinsstructuur

Grootte van het gezin

Grote gezinnen komen weinig voor bij migrantenouders, daarin zit bijna geen verschil met autochtoon Nederlandse ouders. Gezinnen met Marokkaans-Nederlandse ouders vormen hier een uitzondering; zij hebben vaak wel grotere gezinnen.

- En bij bijna alle herkomstgroepen heeft de tweede generatie minder kinderen dan de eerste generatie.

Kinderen

De eerste generatie kreeg nog op gemiddeld jongere leeftijd hun eerste kind dan autochtoon Nederlandse vrouwen. De tweede generatie krijgt het eerste kind op steeds latere leeftijd.

Eenoudergezinnen

Uit onderzoek blijkt: jeugdigen die opgroeien in eenoudergezinnen hebben vaker fysieke en psychische klachten en doen het minder goed op school.

- Eenoudergezinnen komen onder niet-westerse migrantenouders vaker voor dan onder autochtone ouders.
- Dit zou echter ook kunnen komen door incomplete migratie: niet alle leden van het gezin verblijven dan in Nederland.
- Maar ook door de cultuur: vooral bij Surinaams-Nederlandse en Antilliaans-Nederlandse gezinnen is het gebruikelijker om als moeder de kinderen alleen op te voeden.

Huwelijk

Ongehuwd samenwonen wordt steeds gebruikelijker. Dit is echter bij Turks- en Marokkaans-Nederlandse gezinnen heel anders, daar is het aandeel ongehuwd samenwonenden zeer klein.

- Bij Surinaamse en Antilliaanse Nederlanders komt het ongehuwd samenwonen echter veel meer voor.

Een gemengd huwelijk is een huwelijk tussen een niet-autochtone en autochtone ouder.

- Deze huwelijken zijn duidelijk in de minderheid, maar komen onder de Surinaamse en Antilliaanse herkomstgroepen wel meer voor.

Tienermoederschap

De omstandigheden van tienermoeders zijn minder gunstig dan die van vrouwen die op latere leeftijd hun eerste kind hebben gekregen. Tienermoeders hebben ook vaker psychosociale klachten en kinderen van tienermoeders hebben een verhoogd risico hierop.

- In Nederland komen tienermoederschappen relatieve weinig voor, maar komt vaker voor bij meisjes met een Surinaamse of Antilliaanse achtergrond.

2.4 Sociaal-economische omstandigheden

Armoede

Armoede is een bedreiging voor de ontwikkeling van kinderen. Kinderen met een niet-westerse achtergrond groeien drie-en-een-half keer zo vaak op in een arm gezin.

- Risico op armoede is het grootst bij kinderen van Marokkaanse herkomst.
- Wel leven kinderen van de tweede generatie minder vaak in armoede dan eerstegeneratiekinderen.
- Dit laat ook de achtergestelde positie van niet-westerse migranten op de arbeidsmarkt zien.

Opleiding

Niet-westerse migranten zijn aanzienlijk lager opgeleid dan autochtone Nederlanders.

- Dit gaat echter aanzienlijk beter bij de tweede generatie.

Werk

Niet-westerse moeders stoppen vaker met werken als een kind geboren wordt. Dit was vroeger voor autochtone moeders ook meer vanzelfsprekend, maar is in de loop der tijd minder vanzelfsprekend geworden.

Buurt

De omgeving waarin ouders wonen kan een belangrijke rol vervullen bij de opvoeding, maar ook bij de ontwikkeling van kinderen. Niet-westerse migranten zijn daarin minder tevreden over hun woonsituatie en de omgeving waarin zij wonen dan autochtone Nederlanders.

2.5 Conclusies

1. Er is grote diversiteit in het gezinsleven tussen de verschillende herkomstgroepen.
2. Voor veel migrantengezinnen zijn de omstandigheden ongunstig.
3. De tweede generatie neemt een tussenpositie in (lijkt meer op autochtone Nederlanders dan de eerste generatie).

Multiple identities between continuity and change; the narratives of Iranian women in exile

Halleh Ghorashi

Het artikel gaat over Iraanse vrouwen (linkse activisten) die in Nederland en Amerika wonen en de manieren waarom ze integreren. De focus in het onderzoek lag op het begrijpen van de impact van de nieuwe landen op de manier waarop de vrouwen vertelden over het verleden, het heden en de toekomst.

Meest opvallende uitkomst: de vrouwen in Nederland hadden een hele andere kijk op het verleden, het heden en de toekomst dan de vrouwen in Amerika (in Nederland veel meer gericht op Iran dan in Amerika).

The past and the present in the narrative of life

Identiteit is een dynamisch proces: het beeld van jezelf en anderen krijgt constant nieuwe betekenis door interacties met sociale contexten en historische momenten.

- Identiteit ontstaat altijd in een *sociaal framework* van verleden en heden. Voorbeeld van het verleden is habitus (Bourdieu). Dit wordt ook wel *embodies history* genoemd, dat is dus het deel van iemands verleden dat als het ware tweede natuur is geworden.

Concept van habitus toepassen op identiteit geeft twee conclusies: mensen veranderen hun identiteit niet zomaar (altijd verleden en heden) en niet altijd bewust.

The women of this research

Vrouwen die meededen in dit onderzoek waren betrokken bij linkse politieke organisaties tijdens de Iraanse revolutie van 1979. Deze groepen werden voor een tijd onderdrukt en heeft deze vrouwen op 4 manieren veranderd:

1. Het zijn vechters, ze hebben geleerd niet iets te verwachten zonder er voor te vechten.
2. De vrouwen zijn niet tevreden met een simpel leven, maar hebben hogere idealen.
3. Ze hebben een beeld van internationalisme. Daarom waren ze misschien ook meer open om te starten in een nieuw land.
4. De vrouwen zijn erg zelfkritisch.

The present: experiences in two countries

Nederland: ongeveer 30000 Iraanse mensen in Nederland, maar niet echt een sterke *Iraanse gemeenschap*.

Los Angeles: heel veel Iraanse mensen, grote *Iraanse gemeenschap*.

Alle vrouwen ongeveer zelfde verhaal: vrijheid van 1979-1981 en daarna onderdrukking.

Discourses on migration and national identity in the Netherlands

Over het algemeen waren de eerste interacties met Nederland positief voor de vrouwen; ze leerden de taal snel. Daarna snel frustratie dat ze niet als ‘gelijken’ werden behandeld.

- Dit kan komen door het beeld dat veel mensen in Nederland hebben: migratie is iets tijdelijks en men keert weer terug naar zijn/haar eigen land.
- Migranten worden dus vaak gezien als ‘gasten’ in Nederland, maar dat betekent dat ze dan niet tot de samenleving behoren.

Daarnaast stelt Ghorashi dat de ‘Nederlandse identiteit’ erg exclusief is en dat zelfs mensen van een andere achtergrond die in Nederland geboren zijn hier niet aan kunnen ‘voldoen’.

- Dit in contrast tot Amerika.

Doordat de Iraanse vrouwen zich in Nederland niet thuis voelen, krijgen ze nostalgische gevoelens bij Iran en krijgen ze het gevoel dat dat de enige plek is waar ze zich thuis kunnen voelen. Dit maakt het thuis voelen in Nederland nog lastiger al dan niet onmogelijk.

- Voor een gevoel van *belonging* houden ze vast aan het verleden en willen dan geen identiteit als *Nederlander*.

Irangeles: a better home abroad?

In Los Angeles is er een Iraanse community ‘Irangeles’ die erg zoals Iran voelt en een gevoel van ‘belonging’ kan brengen.

- De vrouwen voelen zich hier echt thuis en ze voelen zich ook deel van de Amerikaanse samenleving.

The United States: distance from the ‘melting pot’

In Amerika is de opvatting over migranten anders dan in Nederland, omdat:

1. De migranten steeds vaker hoogopgeleid waren en het gevoel hadden echt iets te kunnen bieden aan de maatschappij;
2. Binnen de nationale identiteit van Amerika is er ruimte voor migranten om hier een plek in op te eisen (in plaats van zoals in Nederland een hele specifieke identiteit);
3. De lange strijd van de Afrikaans-Amerikanen hebben positief bijgedragen aan de heterogeniteit en nationale identiteit.
 - a. Dit betekent dus dat je ‘Amerikaans’ genoemd kan worden in een diversiteit van fysieke uiterlijken, talen en culturele achtergronden.

Conclusion

Al met al blijkt de Amerikaanse identiteit zo ‘breed’ te zijn dat de Iraanse vrouwen zich daar meer thuis voelden. Deze vrouwen voelden dat Amerika echt hun nieuwe thuis was en konden hierdoor het verleden beter loslaten.

In Nederland is de nationale identiteit echter homogener, waardoor er weinig ruimte is voor diversiteit. Zo ook niet voor de Iraanse vrouwen die zich nog steeds eigenlijk vreemdeling voelen in Nederland en het verleden niet echt een plek kunnen geven.

The developmental niche: a conceptualization at the interface of child and culture

Charles M. Super & Sara Harkness

Dit artikel gaat over de 'developmental niche'; een raamwerk om de culturele structuur van de ontwikkelingen van kinderen te onderzoeken. Het heeft 3 componenten: de fysieke en sociale setting waar het kind in leeft (1), gewoonten in verzorging en opvoeding (2) en de psychologie van verzorgers (3).

- Een samenleving genaamd Kipsigis in Kenia is onderzocht.

Introduction

Er zijn al veel manieren ontwikkeld om te kijken naar het verband tussen cultuur en het individu. In dit artikel worden een aantal eerdere onderzoeken aangehaald om vervolgens het 'developmental niche' uit te werken.

Anthropological perspectives on human development

Cultuur is lastig te definiëren, maar een model dat veel gebruikt wordt is dat van **John Whiting**
→ het 'cultureel psychologisch model'. Deze stelt dat:

1. Sociaal-historische ontwikkelingen in een samenleving van invloed zijn op...
2. De manieren van opvoeden en verzorgen, die samen leiden tot...
3. 'Semi' permanente psychologische effecten op leden Vane en samenleving.
4. Die effecten manifesteren en projecteren zich als uitingen in onze samenleving.

Maar op dit model kwam kritiek, omdat het maar weinig variabelen meeneemt en de verbanden volgens critici ook de andere kant op kunnen worden gelegd (dus bijvoorbeeld van 3 naar 2 in plaats van andersom).

Psychology and the environment

Er is al heel lang bekend dat de omgeving waar een kind in opgroeit invloed heeft op de ontwikkeling. Echter, met de opkomst van de wetenschappelijke methode is een deel van onderzoek geïsoleerd naar een laboratorium. Maar, er is altijd een groep blijven bestaan die het onderzoeken van menselijk gedrag in een laboratorium discutabel vond.

- McCall (1977): vond het niet praktisch en ethisch om aspecten van de menselijke ontwikkeling te manipuleren (en dan te onderzoeken in een laboratorium).
- Bronfenbrenner (1979): was ervan overtuigd dat er heel veel buiten het kind bestaat en gebeurt dat invloed heeft op de ontwikkeling, vandaar zijn model met een micro-, meso-, exo- en macro-systeem (ecologisch model).
- Kessen (1979): we kunnen niks over de natuur van het kind in het algemeen zeggen, omdat het te veel verandert over tijd en te veel verschilt in verschillende samenlevingen.

The developmental niche

Dit model probeert de omgeving vanuit het perspectief van het kind te beschrijven om zo processen en ontwikkelingen in te cultuur te begrijpen.

Het heeft 3 subsystemen die samenwerken tot een groter systeem. Deze drie worden hieronder verder besproken.

Physical and social settings

Cultuur bepaalt de setting van het dagelijks leven van een kind en dit heeft volgens Whiting veel invloed op de ontwikkeling.

- Voorbeeld: baby's in Amerika en in Kipsigis hebben andere slaappatronen: de baby's in Kipsigis slapen bij de moeders en worden niet alleen gelaten, in Amerika slapen ze vaak alleen in een kamer.
- Ander voorbeeld: in Kipsigis gaan de sekse heel veel gemixt met elkaar om, terwijl in Amerika vooral met eigen sekse omgegaan wordt.
- Tot slot: in Kipsigis veel meer nadruk op werk, kids moeten op vroege leeftijd al meehelpen in het huishouden. In Amerika heeft speeltijd voor kinderen een veel groter aandeel.

Customs of child care

De materialen die aanwezig zijn en waar de ouders gebruik van kunnen maken, zijn ook van invloed, bijvoorbeeld op hoe de ouders opvoeden. 'Customs' of gewoonten zijn hier dan ook gedragingen die in een cultuur heel veel worden gebruikt.

- Een voorbeeld is het dragen van de baby op de rug met een draagzak. Dit werd in Kipsigis zo ook gedaan, maar in Amerika nog meer.
- Kan veel effect hebben: meer dragen is minder tijd voor fysieke oefening. Meer fysieke oefening betekent dat het kind sneller kruipt en loopt.

Psychology of the caretakers

Veel van de 'gebruiken' worden geaccepteerd zonder veel kritisch nadenken (zoals het dragen van kinderen in een draagzak). Maar vaak zijn deze gewoonten wel gefundeerd in een bepaalde psychologie (die weer beïnvloed wordt door de cultuur).

- Voorbeeld: de opdrachten die ouders hun kids geven, zegt iets over wat zij geloven dat het kind op die leeftijd aankan.
- Of: de moeders in Kipsigis doen zelf niet veel aan het leren spreken van hun kinderen, omdat ze verantwoordelijkheid en helpen in het huishouden belangrijker vinden (de taal leren kids wel van elkaar).
- Tot slot: de kijk op intelligentie verschilt in Kipsigis. De moeders hier zien intelligentie als 'verantwoordelijkheid'. Dus een meisje dat het huis opruimt/schoonmaakt, omdat ze weet dat dat moet, maar zonder dat dat gevraagd wordt.

Three corollaries

De term *niche* komt van de biologie, en daar wordt het gebruikt om de plek of functie van een organisme in een ecosysteem aan te duiden. Er worden nog 3 gevolgtrekkingen uit de biologie 'geleend':

1. The niche as a system → de drie componenten in het model opereren als een systeem dat met elkaar verband houdt.
2. Subsystems of the niche and external systems → dit model is een 'open systeem', er kunnen dus meer dingen van op invloed zijn (zoals klimaat van invloed kan zijn op de mate waarin een kind gedragen wordt).
3. Mutual adaptation → de componenten passen zich op elkaar aan (al zijn er ook dingen die vaststaan, zoals werk van ouders).

Niches in development

De *niche* van een kind blijft niet lang hetzelfde: het kind en de cultuur verandert.

- Hier zijn ook weer bepaalde theorieën over gemaakt, zoals die van Piaget die in elk stadium een leeftijd-gerelateerde taak heeft die volbracht moet worden en waarna een kind door kan naar het volgende stadium.
- Echter, die houdt dan weer weinig rekening met de ontwikkeling van de cultuur.
 - Want de ontwikkeling van kinderen in Kipsigis loopt wel degelijk anders dan die van kinderen in Amerika.

Summary and conclusion

Al met al is dit model een raamwerk dat probeert kind en cultuur in kaart te brengen. De drie subsystemen staan in verbinding met elkaar en organiseren de ervaringen die het individu heeft.

- Het probeert psychologie (opvatting dat ontwikkeling een proces van groei is) en anthropologie (opvatting dat ontwikkeling een proces van leren is) bij elkaar te brengen.

Socialization for competence: cultural models of infancy

Heidi Keller

Introduction

Iedereen ziet competentie anders. In een kennissamenleving zien we competentie vaak als individuele mogelijkheden, cultivering van het individuele brein, exploratie, ontdekking en persoonlijke prestatie (1).

= *technologische intelligentie*

Maar, in andere samenlevingen wordt competentie meer gezien als morele zelfontplooiing, sociale contributie en het ontmoedigen van het individueel vieren van succes. Deze vorm is veel meer gericht op sociale rollen, respect en verantwoordelijkheid (2).

= *n'gouele* (zoals in de Nso stam in Kameroen).

Welke opvatting van competentie tot uiting komt, hangt af van welke context er geldt. In een context waar familie cruciaal is om te overleven zal de tweede visie op competentie meer tot uiting komen.

Twee visies op jezelf: **onafhankelijk & afhankelijk**.

- De afhankelijke visie betekent dat een opgroeiend kind niet leert kind te zijn als 'apart' van de moeder. Hieruit ontstaat vaak een cultuur van 'verwantschap'
- Er is uit onderzoek ook gebleken dat hoger opgeleide moeders autonomie (onafhankelijke 'zelf') belangrijker vinden dan lager opgeleide moeders. Deze hoger opgeleide moeders maken bijvoorbeeld ook meer oogcontact met het kind.

In dit onderzoek twee groepen: Nso stam in Kameroen (als samenleving waar afhankelijkheid belangrijk is) en Duitse middenklasse families (als samenleving waar onafhankelijkheid belangrijk is).

- Bij de twee groepen wordt gekeken naar babys van een paar maanden oud.

Cultural conceptions of infancy

The apprentice model of infancy: the expert-novice relationship of parenting

A general view on the interdependent pathway in infancy

Een afhankelijk perspectief op familie relaties legt nadruk op materiële en emotionele afhankelijkheid en heeft idealen als respect en acceptatie van hiërarchie.

- Deze ideeën worden verticaal doorgegeven, dus van generatie op generatie.

Binnen dit perspectief is het kenmerkend dat moeders direct op de behoeften van het kind reageren en hiermee veel warmte uitstralen. Deze liefdevolle en warme relatie zou het namelijk makkelijker maken om nabijheid te stimuleren en normen en waarden over te brengen.

- Daarnaast wordt de fysieke ontwikkeling binnen dit perspectief erg belangrijk gevonden. Hoe sneller deze ontwikkeling loopt, hoe sneller het kind de familie kan ondersteunen.

Dit perspectief, dat onder andere aanwezig is bij de Nso stam die Keller heeft onderzocht, verschilt erg van het andere, dat aanwezig is in Duitsland o.a. Als een baby huilt zullen deze moeders niet direct borstvoeding geven, terwijl de Nso vrouwen dat juist doen.

The apprentice model

Het apprentice model focust op de dingen die verzorgers het kind laten doen voor specifieke ontwikkelings'doelen'.

- Zo is binnen de Nso samenleving de fysieke ontwikkeling erg belangrijk. Ze geloven ook echt dat dit aangeleerd moet worden. Om de botten sterker te laten worden, tillen ze de baby op en neer (maar hier hebben ze wel precieze manieren voor en ze weten precies wat bij welke leeftijd wel/niet kan).
- Volgens de Nso moeders is wat men in Duitsland doet (kinderen veel laten liggen) dan ook schadelijk voor de ontwikkeling.
- Maar ze vonden het dan wel weer goed dat Duitse moeders zoveel met de baby's praatten. Echter, het werd niet als noodzakelijk voor de cognitieve ontwikkeling beschouwd.

Developmental prospects

Kinderen die opgroeien met dit perspectief leren veel door imitatie, onder andere ook van broertjes en zusjes (al vanaf 3 jaar oud leren broertjes/zusjes hun kleinere busjes dingen aan). Dit bevordert de hechte relaties die binnen dit perspectief zo belangrijk zijn.

The equality model of infancy: the infant as a (quasi) equal partner in social communication

Dit tweede perspectief/model gaat meer in op het onafhankelijke perspectief.

A general view on the beginning of an independent developmental pathway

Binnen dit perspectief (onderzocht onder Duitse vrouwen) staan individuele verschillen en het uniek zijn centraal. Kids wordt al snel aangeleerd om zelfregulerend te zijn; hele nacht doorslapen of in eigen bed slapen bijvoorbeeld.

- Daarnaast veel spelen met speeltjes, maar dat ook alleen kunnen.
- Oogcontact is ook erg belangrijk.

Hier is er meer sprake van horizontale overgave, doordat ouders binnen dit perspectief veel kennis weghalen vanuit boeken/literatuur. Dit perspectief verandert dan ook sneller dan het *apprentice model*.

The concept of (quasi) equal communication

Oogcontact heeft het grootste aandeel in de communicatie wanneer de baby 3 maanden is. Bij het maken van oogcontact hebben baby's al een eigen keuze: blijven kijken of wegkijken.

- Kids leren dan meteen al het idee van 'causaliteit': als ze wegkijken zal de moeder bijvoorbeeld weer de aandacht vragen, etc.

Ook kenmerkend is hoeveel moeders tegen de baby's praten. Ze maken het meteen al een soort dialoog, waar ze wel ruimte laten voor een antwoord van de baby, ook al kan deze nog niet praten.

De Duitse vrouwen vonden de interacties van de Nso vrouwen met hun kinderen lastig, omdat er geen oogcontact wordt gemaakt en de baby's geen exclusieve aandacht krijgen. Maar ze zien ook positieve dingen: het vele lichaamscontact tussen baby en moeder.

Developmental prospects

Kids die opgroeien met dit *equality* model leren de fysieke en sociale wereld onafhankelijk kennen. Individuele prestaties en intellectuele groei worden gevierd.

Conclusion

	Apprentice model	Equality model
Socialization goals	Relational interdependence Social conception of competence	Relational independence Individual conception of competence
Valued competence	Physical maturation, social competence	Cognitive maturation, abstract technological intelligence
Socialization strategy	Experts teach novices; training	Dialogue between (quasi) equal partners; choice
Transmission of values	Mainly vertical	Mainly horizontal
Preferred Socialization contexts	Physical proximity; emotional warmth; responsiveness to negative signals	Eye contact; child directed language; object play

In de tabel hierboven is een samenvatting van de twee modellen/perspectieven te zien. De twee hoeven elkaar echter niet helemaal uit te sluiten en er zijn ook zeker uitzonderingen binnen de twee culturen. Want ook binnen de culturen zijn er verschillen in hoe de baby's worden opgevoed. Meer onderzoek in meer verschillende culturele samenlevingen over de wereld is wenselijk.

De opvoedingspraktijk: doelen, beleving en strategieën van ouders

Freek Buck, Angela van den Broek, Ellen Kleijnen, Hicham Abbassi, Mariëtte de Haan.

3.1 Opvoeden na migratie, in een nieuwe omgeving

Niet-westerse migrantenouders worden bij hun komst naar Nederland met een andere opvoedcultuur geconfronteerd: andere waarden, gewoontes en tradities.

Nederland	Niet-westerse landen
Individuele waarden	Collectivistische waarden
Kleiner machtsverschil tussen ouder-kind	Groot machtsverschil tussen ouder-kind
Meer autonomie voor het kind	Weinig autonomie voor het kind
Autoritatieve opvoedingsstijl	Autoritaire opvoedingsstijl
Intentioneel karakter van opvoeding	Onbewust karakter van opvoeding

Vraag is dan: houden migrantenouders vast aan hun oude tradities?

3.2 Opvoedingsdoelen: wat vinden migrantenouders belangrijk in de opvoeding?

Opvoedingsdoelen zijn dingen die sommige ouders in de opvoeding benadrukken → op basis hiervan maken ze hun keuzes of laten ze zich leiden in hun gedrag.

- Aan de basis hiervan liggen de meer globale opvoedingsoriëntaties of -waarden die ouders hebben.

5 doelen in rangorde van meest belangrijk naar minder belangrijk:

De rangorde kan weer verschillen voor verschillende afkomsten.

1. Goede schoolprestaties
2. Het hebben van een eigen mening (autonomie/zelfstandigheid)
3. Worden van een religieus persoon
4. Gedragen zoals het hoort
5. Rekening houden met anderen

Migrantenouders zijn in het algemeen lager opgeleid en hebben een lager inkomen dan autochtone Nederlandse ouders: deze kenmerken hangen vaak samen met hoe mensen denken over de opvoeding.

Verschillen eerste/tweede generatie: tweede generatie vindt eigen mening belangrijker en het worden van een religieus persoon minder belangrijk.

3.3 De beleving van de opvoeding: hoe moeilijk wordt de opvoeding door ouders ervaren?

Hoe moeilijk de opvoeding wordt gevonden verschilt bij verschillende achtergronden:

Surinaamse achtergrond het meest positief, Turkse achtergrond het minst positief.

- Voor Turkse migrantenouders werd vooral de omgeving als bedreigend gezien, vandaar dat de tweede generatie al minder negatief was (zij zijn namelijk in Nederland geboren).

3.4 Opvoedingsgedrag: welke strategieën hanteren migrantenouders?

Hoe reageren migrantenouders op misstappen van hun kinderen?

- Een kleine minderheid gebruikt *fysieke straffen*.
- De meeste ouders (9/10 ouders) zeggen bij een straf *uitleg te geven*.
- *Structuur en consistent* zijn wordt ook erg belangrijk geacht.
- Ook door *toezicht/monitoring* kunnen ouders invloed uitoefenen op het gedrag van hun kinderen (op de hoogte blijven).

Verschil met autochtone Nederlanders: zij leggen iets vaker uit en gebruiken iets minder vaak fysieke straffen.

3.5 Het perspectief van de kinderen: hoe ervaren zij hun opvoeding?

Ruim de helft van de migrantenkinderen zegt dat hun ouders veel *toezicht* houden (meisjes en jonge kinderen ervaren meer toezicht).

- Maar, toch weten migrantenouders wel minder van de bezigheden van hun kinderen dan autochtone Nederlandse ouders. Kan ermee te maken hebben dat de migrantenouders minder weten van de wereld van hun kinderen.

Meeste migrantenkinderen voelen zich wel *gesteund* door hun ouders.

3.6 Ervaringen van migrantenouders: hoe positioneren zij zichzelf ten opzichte van hun eigen ouders en autochtoon Nederlandse ouders?

Migrantenouders merken verschil tussen hun vroegere opvoeding en hoe ze nu zelf hun kinderen opvoeden:

- In land van herkomst meer fysieke straffen
- Vroeger waren eigen ouders minder betrokken
- Nu meer open en minder eenzijdige communicatie ('vrienden zijn met de kids')
 - Maar ook weer niet te veel, migrantenouders vinden Nederlandse kinderen soms bijna brutaal, omdat het zoveel tegen de ouders mag zeggen.
- Meer vrijheid nu, maar kinderen wel goed en veel monitoren
 - Vergelijken met vrijheid die autochtoon Nederlandse ouders geven, vinden ze dit nog wel te veel en hebben vaak moeite met deze vrijheden (uitgaan op vroege leeftijd bijvoorbeeld)
-

Maar ook autochtoon Nederlandse ouders ervaren dat de opvoeding van hun eigen ouders soms strikter was.

- Als verklaring bij beide groepen (migranten ouders & Nederlandse ouders) externe factoren → o.a. tijdsgeest, gezinsgrootte of het werk/beroep.

Al met al: de migrantenouders zijn zich wel bewust van het opvoeden in twee culturen. In hun manier van opvoeden lijkt een soort compromis te ontstaan, samengesteld uit meerdere opvoedingstradities.

3.7 Conclusie

In contact met verschillende opvoedingstradities

Migrantenouders lijken in contact te staan met opvoedingstradities in Nederland als die uit het land van herkomst.

- Soms zijn die verschillen klein (uitleg geven bij straffen, aandacht voor regels en structuur, grote mate van steun).
- Maar soms zijn die ook groot (minder nadruk op autonomie, religieuze opvoeding belangrijk).

De nadruk op schoolprestaties

Groot verschil tussen de twee: schoolprestaties zijn voor migrantenouders erg belangrijk en voor autochtoon Nederlandse veel minder.

- Kan aan de sociaal-economische achterstandspositie liggen.

Toezicht en kennis

De grote nadruk op toezicht is wellicht een direct gevolg van het migratieproces: ouders ervaren de omgeving als minder veilig voor hun kinderen of als cultureel anders.

- Kinderen geven dit ook aan, maar geven wel aan dat ouders dan weer niet heel goed op de hoogte zijn van hun bezigheden. Toezicht van ouders heeft dan dus niet altijd het gewenste effect.

Adolescent autonomy-relatedness and the family in cultural context; what is optimal?

Cigdem Kagitcibasi

Er zijn verbanden tussen het ‘zelf’, de familie en de cultuur en deze verbanden worden in dit artikel besproken met theorieën als raamwerk. De familie wordt extra benadrukt.

Autonomy and relatedness

Ondanks het feit dat autonomie en verwantschap/relatie beide als basisbehoeften gezien worden, worden ze vaak ook als *conflicterend* gezien: als men autonomie wil bevorderen is onafhankelijkheid van naderen ‘beter’ (vooral in de geïndividualiseerde westerse wereld).

Definities volgens Kagitcibasi:

Zelf = een sociaal construct dat naar buiten komt tijdens sociale interactie.

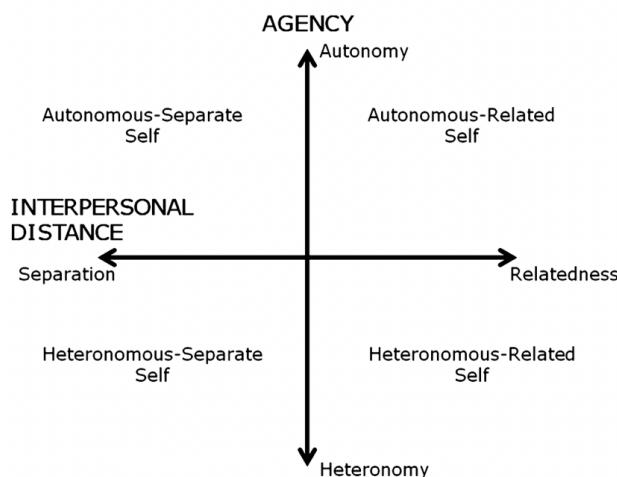
Autonomie = belangrijkste betekenis is het zijn van ‘zelfbesturend’.

- Het wordt ook wel eens gedefinieerd als ‘uniek’ of ‘apart van anderen’ zijn en daar komt dat individualistische dan terug.
- Dat is dus niet de belangrijkste definitie die Kagitcibasi eraan geeft. En als de eerste definitie van ‘zelfbesturend zijn’ gebruikt wordt, dan is dat niet in conflict met ‘verwantschap’ of ‘relatie’.

Kagitcibasi gebruikt 2 dimensies:

1. Voor autonomie gebruikt ze een dimensie van **zelfbesturing**: *autonomie* naar *heteronomy* (dus de eerste definitie van autonomie).
2. De andere is **interpersonal distance**: *relatie* naar *afscheiding*.

Er zijn 4 combinaties van deze twee dimensies mogelijk:

De autonomous related self voldoet aan beide behoeften en is dus het meest optimale.

Cultural and cross-cultural perspectives on the self

Het ‘zelf’ in het verleden voornamelijk onderzocht binnen het individualisme-collectivisme paradigma.

- Is makkelijk om mee te onderzoeken, omdat het vaak onderscheid kan maken tussen de ‘westerse wereld’ en ‘de rest van de wereld’ (natuurlijk een brede onderscheiding, in het echt is het niet zo makkelijk).
- Sinds 1990 een verschuiving van het **culturele** level (collectivisme/individualisme) naar het **individuele** level (afhankelijk/onafhankelijk).
 - Waarbij dan afhankelijk weer overeenkomt met collectivisme en onafhankelijk met individualisme.
 - Maar ook dit is weer complex en zorgt voor problemen.

Global contextual change and family change

Tot nu toe vooral geprobeerd het ‘zelf’ te definiëren, maar in dit artikel was het doel om zelf, familie en cultuur te koppelen. Daarom nu kijken naar contextuele factoren:

- Breed beeld: van rurale naar urbane samenlevingen (urbanisatie). Hierdoor veranderen families ook en er zijn hier een aantal modellen voor opgezet.

Interdependent family model: vaak in nog agrarische gebieden waar er veel nadruk ligt op collectivisme.

- Materiële en emotionele intergenerationale afhankelijkheid.
- Kids zijn economische ‘aanwinsten’ en kunnen later voor de ouders zorgen.
- Autonomie wordt gezien als een bedreiging, kind moet afhankelijk zijn van ouders.

Independence family model: vaak in urbane gebieden waar meer nadruk ligt op het individualisme.

- Er is binnen de familie sprake van individuele onafhankelijkheid.
- Redelijk veel materiële en sociale onafhankelijkheid.
- Autonomie wordt bevordert.

Psychological interdependence: gebaseerd op het onderscheid tussen de twee types intergenerationale afhankelijkheid (materieel en emotioneel).

- Er is hier sprake van afhankelijkheid op emotioneel vlak, maar niet op materieel vlak.
- Meer/minder afhankelijk op emotioneel vlak betekent niet meer of minder liefde!
- Deze 3e vorm is ontdekt door bijvoorbeeld betekenis die men aan kinderen geeft: niet meer om te helpen of voor later, maar omdat men kinderen bijzonder en mooi vindt.

Self development in family context

De ontwikkeling van het ‘zelf’ wordt beïnvloed door het familiemodel: in een *afhankelijk familiemodel* zal zich waarschijnlijk een *relatieverricht zelf* ontwikkelen, die afhankelijk is van familieleden. Bij het *onafhankelijk familiemodel* is het dan andersom. Bij het derde model is het

wat lastiger, maar dan zal *the autonomous-related self* ontwikkelen (autonomie & emotionele relaties, zie ook figuur die hierboven stond).

Merging of family change and self theories

Bij het combineren van zowel de theorieën over het ‘zelf’ en de familie, kwam Kagitcibasi uit op de *autonomous-related self* die zich ontwikkelt in een familiemodel van *psychological interdependence*. Dit model ontwikkelt zich de laatste tijd in veel meer geurbaniseerde contexten, maar kan ook in de nog niet-geurbaniseerde gebieden ontstaan (door meer autonomie binnen het gezin).

- Kagitcibasi verwacht ook dat deze verschuiving zal gebeuren en dat steeds meer gezinnen over zullen gaan op het *psychological interdependence* model en daarbij de ontwikkeling van steeds meer *autonomous-related ‘selves’*.
- Dit is nog wel allemaal theoretisch en er kunnen natuurlijk dingen in de weg gaan zitten van deze ontwikkeling: massamedia/immigratie.

Conclusion and implications for applications

Al met al is Kagitcibasi van mening dat er meer onderzoek moet worden gedaan buiten het westers-georiënteerde raamwerk. Want zowel het afhankelijke als het onafhankelijke model zijn niet optimaal voor het bereiken van gezonde zelfontwikkeling.

Acculturation: when individuals and groups of different cultural backgrounds meet

David L. Sam & John W. Berry

Dit artikel: *hoe en hoe goed* komen groepen en individuen in contact met een andere culturele groep?

- **Acculturatie:** het proces van culturele en psychologische verandering die resulteert uit 2 culturen die samenkommen.
- **Adaptatie:** ligt hier dichtbij, maar gaat meer over het individu en zijn/haar welzijn, is dan een consequentie van acculturatie.

The concept of acculturation

Er worden veel termen gebruikt die lijken op acculturatie (assimilatie/integratie/etc), maar in dit artikel gaan ze echt uit van *acculturatie*.

- Assimilatie is een minder breed begrip, meer een onderdeel van acculturatie.
- Acculturatie kan op groeps en individueel niveau, als het om het individu gaat noemt men het *psychological acculturation*.

Framework for understanding acculturation

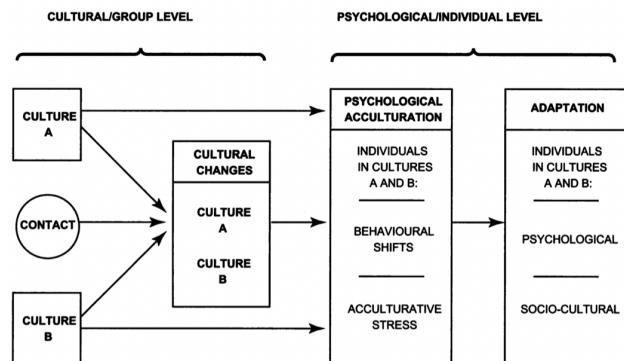

Figure 1. Framework for conceptualizing and studying acculturation.

Het raamwerk dat gebruikt wordt is hierboven te zien.

Op groepsleven: belangrijk om van beide culturen wat af te weten, voordat je gaat onderzoeken wat er gebeurt als ze in contact komen.

Op individueel level: vooral veranderingen van individuen meten, kan klein zijn (nieuwe kledingstijl) maar ook groter (acculturatiestress).

What changes during acculturation?

Acculturatie zorgt voor allerlei soorten veranderingen; biologisch/sociaal/psychologisch/etc. 3 soorten worden besproken, de ABC's: affective, behavioral, cognitive.

Affective perspectives: stress and coping framework of acculturation

Dit perspectief focust op de emotionele aspecten van acculturatie. Door acculturatie kan acculturatiestress ontstaan: als er uitdagingen zijn die niet kunnen worden aangepakt door het gedrag te veranderen, kan stress ontstaan.

- Dit gebeurt sneller als iemand geen goede *coping strategieën* of *sociale support* heeft.
- Maar ook andere karakteristieken, zo is er meer stress gevonden bij oudere migranten en vrouwen.

Behavioral perspectives: culture learning approach

Het cultureel leren model stelt dat mensen in een culturele transitie misschien wel niet de nodige vaardigheden hebben op de nieuwe cultuur te leren kennen.

- Ze worden bijvoorbeeld geacht de nieuwe taal maar ook de nieuwe manieren en regels van communiceren te leren kennen (dus ook normen, regels, etc).
- Het gaat dan dus vooral om sociale interactie, het leren van de taal is eigenlijk cruciaal om interactie aan te gaan in een nieuwe cultuur.

Cognitive perspectives: social identification theories

Dit perspectief gaat meer over hoe mensen over zichzelf en anderen denken. De vragen als ‘wie ben ik’ en ‘tot welke groep behoor ik’ gaan namelijk spelen in een acculturatieproces. Deze twee vragen zijn dan ook de basis van de *sociale identiteitstheorie*.

- *Die theorie gaat vooral over hoe*

Developmental perspectives: ontogenetic changes

Er zijn voor dit perspectief eigenlijk nog geen theorieën, omdat ontwikkeling en acculturatie beide een proces zijn die lastig uit elkaar te houden zijn (wanneer komt iets door acculturatie en wanneer door ‘gewone ontwikkeling’?). Dus daarom gekeken naar ontwikkelingsproblemen die komen kijken bij acculturatie: culturele identiteit, ontwikkeling van het ‘zelf’ en familierelaties die ingewikkelder worden.

Personality and individual factors in acculturation

Er is ook weinig onderzoek naar persoonlijkheid en acculturatie, al is wel aangenomen dat individuen kunnen verschillen in hoe ze zich opstellen in het acculturatieproces.

- Is namelijk erg lastig te onderzoeken. Want wanneer is iets oorzaak van een persoonlijkheidstrekk en niet van bijvoorbeeld de omgeving/sociale steun/etc.

Acculturation strategies: how do people acculturate?

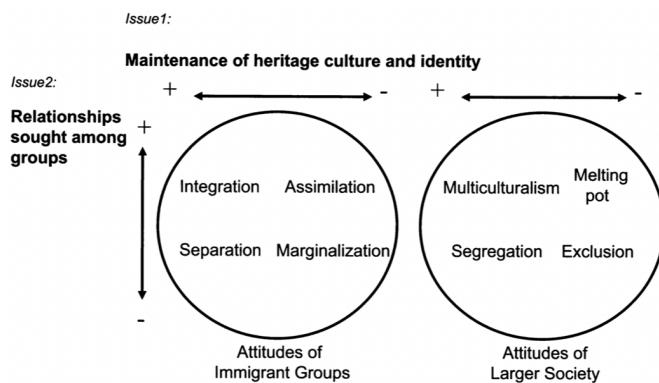

Figure 2. Acculturation strategies in ethnocultural groups and the larger society.

2 problemen bij acculturatie: in hoeverre willen mensen hun eigen cultuur vasthouden, in in hoeverre willen mensen contact hebben met mensen uit een andere cultuur? Deze 2 samen leidt tot 4 verschillende *acculturation strategies*:

1. **Assimilatie:** individuen willen niet hun eigen cultuur vasthouden en zoeken veel contact met de nieuwe cultuur.
2. **Separatie:** individuen willen wel hun eigen cultuur vasthouden en zoeken geen contact met de nieuwe cultuur.
3. **Integratie:** individuen willen wel eigen cultuur vasthouden, maar zoeken ook veel contact met de nieuwe cultuur.
4. **Marginalisatie:** individuel willen niet eigen cultuur vasthouden, maar zoeken geen contact met de nieuwe cultuur.

Integratie is de meest gewilde strategie en marginalisatie de minst gewilde.

Met dit model lijkt het alsof men de kans heeft om te *kiezen* wat voor strategie men wil gebruiken, maar dit is niet altijd het geval. Het hangt ook erg van de situatie en de nieuwe cultuur/nieuwe mensen af.

Adaptation: how well do people acculturate?

Adaptatie gaat er dan om hoe goed mensen het acculturatieproces doorlopen. 2 soorten adaptatie:

1. Psychologische adaptatie: voldoening van het individu en het algehele emotionele welzijn.
2. Sociaalculturele adaptatie: hoe succesvol het individu de nieuwe sociaal culturele skills heeft overgenomen om goed te kunnen leven.

Lastig te meten, want er worden vaak verschillende operationalisaties van de constructen gebruikt, waardoor uitkomsten lastig vergeleken kunnen worden.

Relationship between how people acculturate and how well they adapt

De strategie die mensen gebruiken heeft invloed op hoe goed ze zich kunnen aanpassen.

Meest gevonden conclusie: integratiestrategie zorgt voor het beste 'aanpassen'.

- Maar, er is niet altijd de keuze/de wil om dit te doen. Het lijkt ook samen te hangen met *discriminatie*: is er veel discriminatie, dan kiest men eerder voor separatie.

Conclusions and future research directions

Er wordt tegenwoordig steeds meer onderzoek gedaan naar acculturatie, omdat er ook steeds meer intercultureel contact is (globalisatie).

- Maar meer onderzoek is nog steeds nodig; vooral over wat ervoor zorgt dat individuen hun eigen of de andere cultuur willen vasthouden/overnemen.

Biculturalism and bicultural identity development *A relational model of bicultural systems*

Alan Meca, Kyle Eichas, Seth J. Schwartz, and Rachel J. Davis

De laatste jaren is internationale migratie toegenomen, en ook het acculturatieproces is veranderd (steeds meer ruimte voor de eigen culturele achtergrond van migranten in de ontvangende cultuur).

Defining biculturalism: what is it and who is bicultural?

Biculturalisme wordt als parapluterm gebruikt: een persoon die 2 culturen ‘support’. Artikel van Berry wordt aangehaald (hierboven) met 4 vormen van acculturatie: assimilatie, separatie, marginalisatie en integratie. Integratie komt dan overeen met biculturalisme.

- Het biculturalisme lijkt ook de beste ‘strategie’ die zou leiden tot de meest gewenste psychosociale uitkomsten.

Bicultural identity integration

Om te ontdekken welke individuen *bicultureel* zijn, werd er een model opgesteld dat BII heet (*bicultural identity integration*).

- Dit raamwerk onderzoekt in hoeverre een individu zijn eigen cultuur en ontvangende cultuur samen vindt gaan of hier juist een conflict ziet.

Transformative theory of biculturalism

3 bicultural ‘onderhandelings processen’:

1. **Integratie:** coherent maken van meerdere culturele identiteiten.
 - a. Kan bijvoorbeeld door te focussen op de overeenkomsten tussen culturele systemen, in plaats van de verschillen.
2. **Hybridizing:** een unieke mix maken van de verschillende culturen (een soort 3e cultuur ontwikkelen).
3. **Cultural frame switching:** bepaalde cognitieve systemen inzetten op basis van situationele en culturele ‘cues’ (dus soort switchen van cultuur).
 - a. Dit kan bewust en onbewust.

Cultural identity styles

Er is ook verder onderzoek gedaan naar de manier waarop individuen het hebben van meerdere culturele identiteiten beheren. 2 manieren gevonden:

1. **Hybridizing:** specifieke elementen van twee of meer culturen combineren in een unieke manier.
 - a. Gelijk aan het hybridizing hierboven, alleen dan door een andere onderzoeker onderzocht.
2. **Alternation:** ‘switchen’ van cultuur op basis van de omstandigheden.

Person-environment interactions

Er wordt nu gekeken naar een raamwerk dat RDST heet.

RDST

RDTS is een raamwerk dat ontwikkeling probeert te zien in combinatie met de omgeving. Dus niet alleen naar het individu of alleen naar de omgeving kijken, maar dit samen bekijken.

- Dus niet *person vs context* maar *person-in-context*.

Erikson's conceptualization of identity development

Erikson had ook een opvatting over identiteitsontwikkeling. Dit gebeurt binnenin mensen als ze keuzes maken over doelen, rollen en opvattingen over de wereld (1), maar ook binnen de culturele context van dit individu (2).

- Dit samen is dan iemands 'identiteit' en dat dient als een *fundament*.

Towards an integrated RDST of biculturalism

RDST en Erikson's opvatting samen leidt tot een nieuwe conceptualisatie van identiteitsontwikkeling: kan worden opgedeeld in 'zelf' en 'sociale' componenten en reflecteert de persoon-in-context.

- Zo komt de focus te liggen op hoe individuen een *innerlijk gevoel van culturele continuïteit* ontwikkelen, samen met een *gevoel van sociale continuïteit* in hun omgeving.

Individual level of analysis

Individuen die twee of meer culturele identiteiten 'tot hun beschikking hebben' moeten dus gaan nadenken over wat elke cultuur voor hen betekent en hoe ze daar onderdeel van willen zijn.

Eerder zijn al 3 onderhandelingsprocessen genoemd, nu noemen deze auteurs er 4, met het nieuwe raamwerk (person-in-context):

1. **Exploratie:** individuen gaan nadenken over wat het betekent om bij een culturele groep te behoren.
2. **Alternating:** individuen activeren bewust bepaalde aspecten van hun biculturele identiteit als reactie op hun omgeving (*cultural frame switching* van eerdere model).
3. **Integratie:** vaak als reactie op een soort conflict tussen culturele identiteiten en hierdoor proberen de verschillen tussen twee culturele identiteiten te minimaliseren (*integratie* van eerdere model).
4. **Hybridizing:** twee of meer elementen van culturele identiteiten samenvoegen (*hybridizing* van eerdere model).

Cultural-historical level of analysis

Biculturele identiteit ontwikkelt zich op een cultureel vlak onder andere door:

1. De familie: in hoeverre worden bepaalde waarden aangeleerd?
2. De opvattingen en verwachtingen van andere individuen in een samenleving: is de samenleving ontvangend of niet (zo niet, dan zal men sneller doen aan *frame switching*)?

Nog goed om te noemen dat ook andere leden van de samenleving (niet alleen de minderheden) zich moeten aanpassen, vooral in hele multiculturele samenlevingen. En daarnaast speelt geschiedenis ook nog een rol; soms hebben verschillende culturen geen goed verleden, heeft ook weer invloed op.

Future directions

Development of measures capturing bicultural negotiation

Om de biculturele identiteit te onderzoeken, is het cruciaal om goede meetinstrumenten te hebben. Er zijn er al wel wat, maar er zijn altijd dingen die beter kunnen of nog niet helemaal goed uitgedacht zijn.

- En daarnaast veel kwantitatief onderzoek, maar meer kwalitatief onderzoek is ook echt nodig.

Understanding the development of bicultural negotiations

Daarnaast moet er nog meer inzicht komen in de manier waarop biculturalisme samengaat met de levensontwikkeling (kan verschillen op verschillende leeftijden of levensfasen).

The importance of multi-site research

Er moet op meer plekken onderzoek worden gedaan. Vaak is de veronderstelling dat elke context even verwelkomend is, maar dat is niet altijd het geval.

Affordances provided by familial context

Onderzoek naar het verleden/de opvoeding is ook belangrijk voor de biculturele identiteitsontwikkeling. Welke dingen je meeneemt vanuit je opvoeding zijn van belang en hebben waarschijnlijk ook veel invloed.

Conclusion

Al met al zijn er in dit artikel dus 4 processen voorgesteld waarop men zijn biculturele identiteit ontwikkelt: exploratie, integratie, hybridizing en alternating.

- Hier hebben de familie, context en historie dan ook weer invloed op.
- Meer onderzoek is nodig, zoals hierboven vermeld.

Interethnic prejudice against muslims among white Dutch children

Ymke de Bruijn, Chantal Amoureas, Rosanneke A. G. Emmen & Judi Mesman

Interetnische vooroordelen in twee vormen:

1. Out-group rejection = negatieve ‘bias’ naar mensen buiten je eigen etnische groep.
2. In-group rejection = positieve ‘bias’ naar mensen binnen je etnische groep.
3. → vormt de basis voor racisme.

Tot nu toe veel onderzoek geweest naar racisme in Amerika, maar meer behoeft aan onderzoek in Europa.

- Nu in Nederland onderzoeken: de interetnische vooroordelen van witte Nederlandse kids naar kids uit het Midden-Oosten en zwarte kids.

Interethnic prejudice

Interetnische vooroordelen kunnen verschillende vormen aannemen: geloven, voorkeuren en gedragingen.

- Het hoeft niet per se een *negatieve beoordeling* van anderen te zijn, het kan dus ook in-group rejection zijn (eigen groep heel goed vinden).

Het kan ook impliciet (automatische associatie met bepaalde groepen) of expliciet (bewuste expressies of gedragingen) zijn.

Interethnic prejudice in children

Zuigelingen laten vaak al voorkeur zien: kijken liever naar gezichten van eigen etnische groep dan van andere etnische groepen (is dus impliciet). Expliciete interetnische vooroordelen zijn voor het eerst te zien bij peuters en kids van schoolleeftijd (studies waarin bijvoorbeeld verschillende etnische groepen worden laten zien en de vraag wordt gesteld met wie het kind liever zou willen spelen).

The Dutch context

In Nederland worden mensen uit het Midden-Oosten vaak ‘geïdentificeerd’ als Moslim, mede door verscheidene extremistische incidenten in Nederland door mensen met een Midden-Oosters uiterlijk.

- Daarnaast blijkt uit meerdere artikelen dat deze groep meer gediscrimineerd wordt (zowel persoonlijk als op de arbeidsmarkt) en minder vaak in contact staat met de meerderheidsgroep (dan bijvoorbeeld mensen met een Surinaamse achtergrond).
- Dit is ook bij autochtoon Nederlandse kinderen te zien; die speelden het liefst met andere autochtoon Nederlandse kinderen, daarna met zwarte kinderen en het minst graag met Moslimkinderen.
 - Dit verschilt echter wel tussen verschillende kinderen en het is interessant om te onderzoeken welke factoren daartoe leiden (bijvoorbeeld de opvattingen van de ouders).

Association between parental and child interethnic attitudes

Verschillende onderzoeken zijn gedaan naar overeenkomsten tussen opvattingen van ouders en kinderen:

- Bij jongeren is de overeenkomst groter dan bij kinderen (soms helemaal geen verband gevonden).
- Andere onderzoeken stellen dat de opvattingen van de kinderen ook weer effect hebben op de opvattingen van de ouders.

Voorbeeld van *explicit parental interethnic prejudice*: de manier waarop ouders omgaan met de interetnische relaties van hun kinderen.

- Er is over dit onderwerp minder bekend van de jongere kids, terwijl de ouders daar juist nog meer invloed hebben op de relaties. Daarom hier meer onderzoek naar doen.

Voorbeeld van *implicit parental interethnic prejudice*: dit is wel veel gezien bij jongere kids, bijvoorbeeld de automatische reacties van ouders op stereotypes of hoe ouders zich uiten tijdens interetnische interacties.

- Deze non verbale ‘ongemakkelijkheid’ wordt door kinderen wel opgepikt.

The present study

Dit onderzoek wil de opvatting van 6 tot 8 jarige witte Nederlandse kinderen op andere kinderen met Midden-Oosterse achtergrond onderzoeken en daarbij ook mogelijke ouderlijke voorspellers bekijken. Om te kunnen vergelijken, worden opvattingen naar zwarte kinderen ook gemeten. De volgende hypothese worden getoetst:

1. Kinderen zullen meer sociale voorkeur hebben voor hun eigen groep (in-group favoritism);
2. Kinderen zullen meer sociale afwijzing hebben voor beide *out-groups* (out-group rejection);
3. De midden oosterse groep wordt vaker afgewezen dan de zwarte out-group.
4. Impliciete interetnische vooroordelen tegen mensen uit het Midden-Oosten van moeders zijn gerelateerd aan expliciete interetnische vooroordelen tegen mensen uit het Midden-Oosten van de kinderen.

Method

De steekproef bestaat uit 140 Nederlandse witte kinderen van 6-8 jaar oud en hun moeders. Deze families zijn benaderd via sociale media. Vervolgens werd een kleine vragenlijst gestuurd en met informed consent van beide ouders werden de families opgezocht. Daar voerden de kids en de moeders een gestandaardiseerde taak uit.

- De kids voerden een *social preference task* uit: 12 foto’s van kinderen werden laten zien en er werden vervolgens 5 vragen gesteld (*Naast wie zou je in de klas willen zitten?*) en wezen dan een kind aan.
- De moeders werd gevraagd om gezichten te omschrijven en de positieve/negatieve woorden werden genoteerd. Zij moesten daarnaast antwoord geven op bepaalde vragen

(Zou je het erg vinden als je kind vrienden zou worden met iemand van niet-Nederlandse etniciteit?).

Results

Preliminary analyses

Hoge voorkeur voor de Nederlandse etnische groep hing erg samen met minder voorkeur voor de andere twee groepen. Maar ook: hogere voorkeur voor de groep uit het Midden-Oosten hing samen met ook een hogere voorkeur voor de zwarte groep.

Social preference for and rejection of different ethnic groups in children

Daarnaast gekeken of er verschillen waren in voorkeur tussen de Midden-Oosterse meisjes en jongens, omdat de meisjes een hoofddoek droegen, maar zulke verschillen zijn niet gevonden. Wel werden meisjes uit het Midden-Oosten vaker afgewezen dan de zwarte meisjes.

Relation between parental and child outcomes

Er werden geen overeenkomsten/correlaties gevonden tussen impliciete interetnische vooroordelen van de moeders en de uitkomsten van de kinderen.

Discussion

Uit dit onderzoek is dus inderdaad een vooroordeel bij Nederlandse witte kinderen gevonden over zowel kinderen uit het Midden-Oosten als zwarte kinderen. Deze vooroordelen waren over de Midden-Oosterse kids groter dan voor zwarte kinderen (komt overeen met eerdere onderzoeken). Wanneer de moeders geen bedenkingen hadden over interetnisch contact van hun kinderen, waren de vooroordelen van de kids lager.

Zoals verwacht hadden de witte kinderen ook een sterker voorkeur voor de witte kinderen in de foto's.

- Dit is niet verrassend, omdat er al meerdere onderzoeken op deze conclusie kwamen.

Het feit dat de kids uit het Midden-Oosten minder vaak werden aangewezen in de test zou dus kunnen komen door de recente gebeurtenissen, waarbij moslimextremisten negatief in de media zijn gekomen.

Nog een sidenote over de moeders: bij hen is niet ingegaan op een specifieke etnische groep, is nog goed voor een vervolgonderzoek om te kijken of er nog verschil in zit.

- Daarnaast: de impliciete vooroordelen hadden geen verband met de vooroordelen van de kids. Dit was wel de hypothese, maar bleek niet zo te zijn. Hier kan nog meer onderzoek naar worden gedaan.

Er zaten nog wat beperkingen aan het onderzoek, zoals de foto's die gebruikt zijn (niet gestandaardiseerd), de test zelf (in het echte leven kiezen kids misschien wel anders), de meeste moeders waren hoogopgeleid, er deden geen vaders mee en alle participanten kwamen uit dezelfde regio (Randstad).

Racist or tolerant multiculturalists? How do they begin?

Phyllis A. Katz

Er is uit onderzoek gebleken dat veel jonge ‘witte’ kids al een bepaald racistisch perspectief hebben: vaak pro-White/anti-Black.

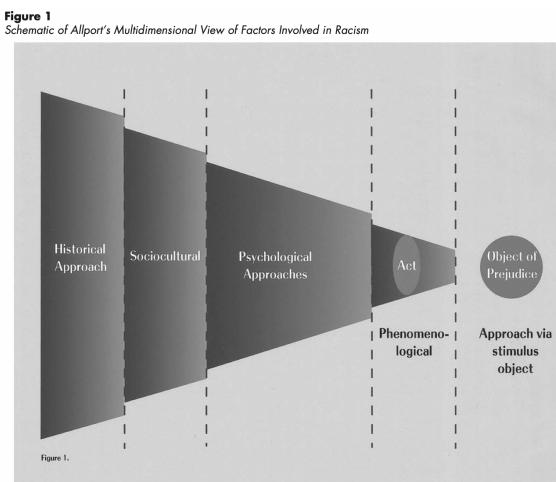
- Twee grote ‘beliefs’: men denkt dat kinderen etnische verschillen niet zien totdat hen wordt verteld (1) en men denkt dat kinderen geen ‘ras-bias’ kunnen ontwikkelen als dit hen niet aangeleerd wordt (2).
- Beide echter niet goed ondersteund met data. Maar hoe kunnen psychologen het ‘biased’ gedrag van kinderen dan verklaren?

Theories

Allport’s framework

Allport stelde dat alle mensen een natuurlijke neiging hebben op vooroordelen te vormen → we hebben behoefte om te categoriseren en om ons bij groepen te voegen gebaseerd op gelijkheid.

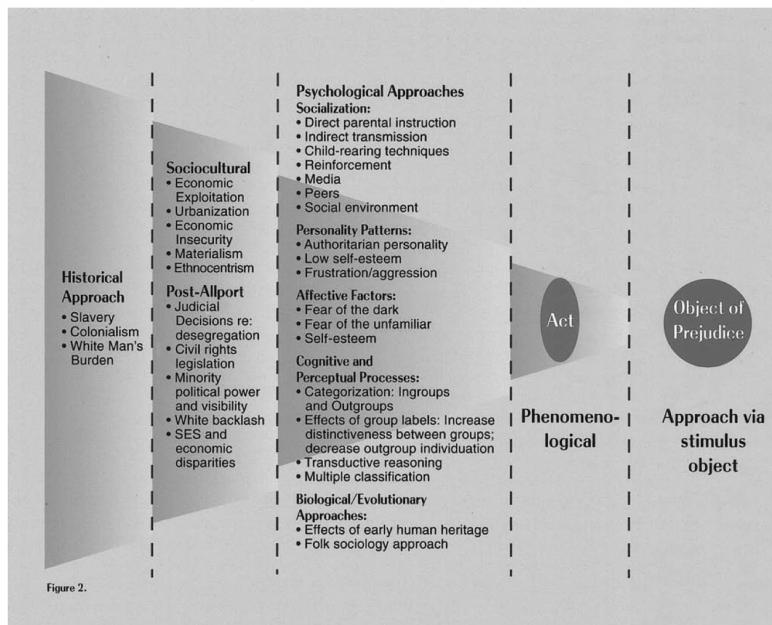
Hij gaat dan uit van een multidimensionaal perspectief: geschiedenis (slavernij/kolonialisme/etc), sociaal culturele factoren (urbanisatie/welzijn/etc, situationele factoren, persoonlijkheidstreken en fenomenologische ervaringen.

Other theories: updating allport

De situationele factoren en de karakteristieken kunnen beter samen worden genomen in de categorie van de psychologische benaderingen. In de figuur hieronder is het nieuwe model te zien.

Figure 2
Modernization and Elaboration of Allport's Schematic

De categorie *psychologische benaderingen* kan weer onderverdeeld worden in 5 andere subcategorieën.

Socialization influence Deze is het meest complex, omdat er heel veel bronnen van sociale invloeden kunnen zijn. De meest ‘bekende’ is de *directe ouderlijke instructie*. Maar dit is niet altijd direct, maar kan ook *indirect* (bijvoorbeeld door *imitatie*). Daarnaast hebben ouders ook invloed door *child-rearing techniques*, dus eigenlijk de manier van opvoeden (*autoritair* bijvoorbeeld, kan bijdragen aan radicalisering later, omdat de kids niet leren kritisch te denken en later op zoek gaan naar een nieuwe persoon met macht/gezag). Er zijn ook twee vormen van *reinforcement* belangrijk: ouderlijk & cultureel (betekenis die wordt gegeven aan de termen *zwart* en *wit*). Tot slot is de *sociale omgeving/samenleving* van het kind belangrijk bij het ontstaan van racisme (*contact hypothesis* → sociale contacten hebben invloed). Dit houdt ook sociale invloed door *media* of *leeftijdsgenoten* in.

Personality factors *Eigenwaarde/zelfvertrouwen* wordt vaak in deze categorie geplaatst. Een laag zelfvertrouwen vergt mogelijk meer ‘sociale identiteit’ gebaseerd op een groep om meer zelfvertrouwen te krijgen. Dit creëert men door andere groepen te devaluieren.

Affective factors Eerste factor in deze categorie is de angst van kinderen voor *onbekende mensen*. Een andere angst kan de *angst voor het donker* zijn (hier is echter geen bewijs voor verzameld).

Cognitive/perceptual factors Deze is het meest onderzocht de afgelopen jaren. Er werd ontdekt dat stereotypen ontstaan door *categorisatie* en hier is vervolgens veel onderzoek naar gedaan. Twee groepen: *ingroups* en *outgroups*, in-groups zijn vaak loyaal en hebben speciale behandeling voor mensen in hun groep, out-groups hebben vaak wat vijandige reacties. Daarnaast zijn er twee cognitieve processen ontdekt: *transductive reasoning* (opvatting dat als

mensen op 1 vlak gelijk zijn, ze op alle vlakken gelijk zijn) en *multiple classification ability* (het vermogen om mensen op verschillende vlakken te classificeren).

Biological factors Er zijn ook opvattingen dat het hebben van vooroordelen onvermijdelijk is en in onze natuur zit.

Theories and predictability

Het probleem met deze theorieën is dat er veel nadruk ligt op de *algemene factoren* die mogelijk betrokken zijn, maar ze kijken niet naar de individuele verschillen tussen kinderen en hoe die verschillen kunnen leiden tot het wel of niet ontwikkelen van een bias. Daarom een longitudinale studie uitgevoerd.

Longitudinal study

Studie die begint bij kinderen die 6 maanden zijn en eindigt als ze 6 jaar oud zijn. Ze werden in die periode 9 keer onderzocht. Het was een groep van 200 kids en hun families: de helft African-American en de andere helft European-American.

Developmental findings

Er zijn verschillende dingen gevonden:

- Baby's hebben al een besef van gender en ras voordat ze kunnen praten.
- Witte kinderen lieten meer vreemdenangst en minder vriendelijkheid naar vreemden zien.
- Ouders hadden bij het voorlezen meer aandacht voor de in-group (dus mensen die op hen leken).
- Het was makkelijker voor de ouders om te praten over genderverschillen dan over etnische verschillen.
- De 'witte' kinderen hadden meer 'zelfde-ras' vrienden dan de 'zwarte' kinderen.

Predictors of race bias

De bevindingen hierboven zijn gevonden bij veel kids, maar dit betekent niet dat alle kinderen echt 'biased' waren. Hun racistische 'scores' varieerden.

Infancy predictors

1. Score op de *habituation-dishabituation* taken (laten wennen aan een gezicht, andere ras/gender laten zien en kijken hoe het kind daarop reageert) was geen indicator van racistisch gedrag (hoge score was later minder racistisch).
2. Hoe meer televisie kids keken op jonge leeftijd, hoe minder racistisch ze later waren.
3. Ouders die waarde hechten aan raciale diversiteit hadden kinderen die minder biased waren.
4. Kids met een hoge racial bias hadden bij het opgroeien een homogene sociale omgeving.

Toddler predictors

1. Spel met poppen was geen voorspeller voor witte kinderen, wel voor zwarte kinderen.

2. Vroege ontwikkeling van raciaal gerelateerde cognitive skills was wel een indicator voor hogere bias.
3. Etnische achtergrond van beste vriend was ook een indicator; 6-jarigen met hoge bias hadden vaak een beste vriend van hetzelfde ras.
4. Interactie ouders met boeken was een indicator: kids met hoge bias hadden ouders die vaak meer tijd besteden aan foto's met mensen van hetzelfde ras.

Preschool predictors

1. Vroege attitudes van kinderen; kids met veel vooroordelen hadden die vaak op jongere leeftijd ook al.
2. De mate waarin ouders met kinderen over ras communiceerden: hoe minder ouders communiceerden, hoe meer biased de kids later waren.

Conclusion

Al deze studies laten zien dat kinderen niet kleurenblind zijn voor ras op jonge leeftijd en dat die bias zelfs vroeger begint dan onderzoekers voorheen dachten.

Het specifieke longitudinale onderzoek dat hier is uitgevoerd eindigde voordat de kids naar school gingen en van de schooltijd is dus geen data.

Wat opvalt is dat, tegen de opvatting van veel mensen in, de attitudes van kinderen en ouders niet per se gelijk hoeven te zijn. Wel hebben ouders veel invloed op alle indicatoren voor latere *bias*, zoals de buurt waarin ze leven, hoeveel televisie ze kijken en wat voor vrienden de kids hebben.

- Dus kinderen krijgen racisme niet direct van hun ouders, maar ouders doen er misschien ook wel niet genoeg aan om kids het anders aan te leren.

The influence of education and socialization on radicalization: an exploration of theoretical presumptions and empirical research

Trees Pels & Doret J. de Ruyter

Introduction

In Nederland is het debat over immigratie en integratie steeds meer verhard. De focus ligt veelal op de Moslim minderheden en deze komen dan ook veel in de media terug.

- Met de grote groei van de partij van Wilders in 2010, bleek ook dat jongeren steeds negatiever denken over hun migranten leeftijdsgenoten dan vice versa.
- Dit kan de integratie van Moslimjongeren in gevaar brengen en maakt dat zij zich misschien wel meer verbonden gaan voelen met de Islam.
 - Dus rechts extremisme en Islam radicalisme gaan samen en versterken elkaar.
- Daarom meer onderzoek naar de socialisatie en educationele samenlevingen van de kids en jongeren en hoe deze samenhangen met radicalisatie.

Radicalism and extremism

‘Radicaal’ is niet per se negatief: het is iemand die terug gaat naar de basis. Echter, de betekenis die er vaak aan wordt gegeven is ‘extreem zijn’ (extremisme), dit krijgt dan meteen een negatieve lading.

- Vaak worden de woorden door elkaar gebruikt en wordt de negatieve lading van extremisme ook gekoppeld aan radicalisme.
- Maar, wel vaak extremisme voor politieke standpunten en radicalisme voor Islamitische fundamentalisten.
 - Dit is niet hetzelfde als terrorisme! Er zijn ook radicalisten die hun mening op een andere manier verspreiden.

In Nederland is de situatie dus verergerd en vooral voor Moslim jongeren kan dit gevolgen hebben. Daarnaast groeien ze vaak op in buurten waar veel problemen spelen: armoede, criminaliteit, gezondheidsproblemen, werkloosheid, etc. Dit heeft ook effect op hoe de ouders opvoeden, omdat ze een minder groot sociaal vangnet hebben.

Theoretical premises about the influence of education

Uit empirisch onderzoek is gebleken dat opleidingsniveau geen sterk effect heeft op radicalisatie (zowel hoog- als laagopgeleiden behoren tot deze groep). Echter, opleiding/educatie omvat meer dan alleen het academisch level van een persoon.

Naar 2 dingen kijken: *wat* er de jongeren wordt geleerd en *hoe* dat wordt gedaan.

1. *Content* (doelen en idealen) van opleiding van ouders en leraren:
 - a. Indoctrineren: als je zelf als ouder/leraar ergens van overtuigd bent, wil je dat overbrengen.
 - b. Maar dat kan ook over democratie zijn, hoeft niet radicalisme te zijn. Dan kan het ook positief uitpakken.
2. *Stijl* van opvoeden of leren:

- a. Autoritaire opvoedings/dedactieve stijl: strikte gehoorzaamheid eisen en weinig uitleg van regels. Dit kan ervoor zorgen dat het kritisch denken niet wordt ontwikkeld.
- b. Autoritatieve stijl daarentegen kan dan weer positief uitpakken: als ouders open staan voor discussie met hun kinderen geven ze redenen voor hun geloof en beslissingen.

Methods

Er is zodoende nog weinig onderzoek gedaan naar het verband tussen de opvoeding of het onderwijs wat de leerlingen krijgen en radicalisatie.

- Wordt vooral naar Moslimgroepen in Nederland gekeken en naar extreemrechtse groepen in andere landen (Duitsland/België).

Results

Families and parental education

Uit onderzoek van Zenter en Renaus bleek dat de overeenkomsten in idealen binnen een familie voornamelijk afhankelijk is van de samenleving waarin de familie leeft. Als daar namelijk op gecorrigeerd werd, waren de overeenkomsten laag.

- Echter, voor extreemrechtse en Moslim ouders kan dit anders zijn, omdat zij opvattingen hebben die tegen de 'standaard cultuur' ingaan.
- Dan zouden de overeenkomsten wel van de ouders komen en niet van de 'standaard cultuur'.

Onderzoek naar extreemrechtse ouders: met kinderen was er weinig overeenkomst, maar met adolescenten wel.

Ander onderzoek naar de **opvoedstijlen**: jongeren uit gezinnen met lagere emotionele relatie scoorden hoger op *vreemdelingenhaat* (xenophobia). Dit geldt ook voor gezinnen waar een *autoritaire opvoedingsstijl* aanwezig is.

- Dit is in Duitsland bij extreemrechtse gezinnen onderzocht, voor Moslimjongeren is nog geen bewijs.
- Voor hen is wel onderzocht dat er vaak minder open communicatie in de opvoeding is, wat kan leiden tot een wat 'koudere familie'. Dit blijkt vooral voor jongens het geval; ze kunnen niet snel bij hun ouders terecht.

Schools and schooling

Scholen zijn in principe een goede plek voor jongeren van verschillende etnische achtergronden om elkaar te ontmoeten.

- Echter, het blijkt dat jongeren van dezelfde etnische achtergrond toch met elkaar om blijven gaan binnen school (dus niet echt mixen).

Er is nog nauwelijks onderzoek gedaan/bewijs gevonden voor een verband tussen de opvattingen van leraren en de opvattingen van leerlingen. Wel is bekend dat niet alle leraren het

zo graag over politiek geladen onderwerpen hebben (om conflict te vermijden) en dat er vaker problemen zijn tussen minderheidsgroepen en leraren dan tussen autochtone jongeren en leraren.

Daarnaast is bekend dat hoe leraren met de leerlingen omgaan van grote waarde is: het is niet abnormaal dat minderheidsgroepen gediscrimineerd worden of een andere behandeling krijgen, maar dit kan wel negatieve gevolgen hebben (en sneller leiden tot radicalisering bijvoorbeeld).

Een oplossing die in steeds meer landen wordt gebruikt is *burgerschapsonderwijs* in scholen: leren over democratie en over hoe je een goede burger moet zijn.

- Maar, in veel Nederlandse scholen is dit onderwijs wat eenzijdig: vooral kijken naar individuele rechten en morele verplichtingen, maar niet naar ongelijkheid en culturele pluraliteit.

Tot slot is de samenwerking in de omgeving van de jongere belangrijk: samenwerking tussen ouders/scholen/etc.

In conclusion

Al met al is onderzoek naar de invloed van ouders in radicalisatie nog lang niet compleet. Er zijn goede vermoedens die zeggen dat er een relatie is tussen overtuigingen van ouders en die van hun kinderen en dat de stijl daar onder andere ook invloed op heeft. Echter kan dat nog niet met hard bewijs geconcludeerd worden.

Daarom belangrijk om nog meer onderzoek te doen:

- Naar de manieren waarop ouders ideeën overbrengen op de kids;
 - Welke moeilijkheden ouders ervaren wanneer hun kinderen in contact komen met radicale leeftijdsgenoten/organisaties;
 - Welke invloed dit heeft in het familieleven.
- Naar de doelen en inhouden/idealen van onderwijs dat ouders en leraren aanbieden.

The interplay between parents, peers and schools in explaining youth reactions to growing diversity

Marta Miklikowska & Andrea Bohman

Onze levens worden steeds meer gekenmerkt door diversiteit. De gevolgen hiervan zijn vooral voor jongeren groot: immigranten zijn vaak jong, waardoor de jongere populatie diverser wordt dan de volwassen populatie. Daarnaast ontwikkelen jongeren nog veel; ze kunnen nog gevormd worden. Hoe jongeren zich ontwikkelen heeft gevolgen voor de toekomst.

- Dit artikel biedt meer inzicht in de manier waarop jongeren reageren op groeiende diversiteit.

Growing diversity and youth intergroup attitudes

'Group threat theory': voorspelt dat groeiende diversiteit ervoor zorgt dat de meerderheidsgroep zich bedreigd voelt, wat leidt tot vijandigheid/negatieve gedragingen.

- Echter, de *intergroup contact theory* voorspelt vervolgens dat de positieve ervaringen met diversiteit juist angst en gevoelens van bedreiging zullen verminderen of zelfs zullen verdwijnen.
- Beide theorieën zijn onderbouwd met bewijs. Over het algemeen blijkt dat jongere mensen meer vriendschappen hebben met jongeren van andere etnische achtergrond en hier ook meer mogelijkheden voor hebben.

The role of proximal social contexts in youth intergroup attitudes

Leeftijdsgerelateerde veranderingen in vooroordelen zijn veelal gevonden in de kindertijd, niet tijdens adolescentie. Dit lijkt te suggereren dat cognitieve processen de attitudes van kinderen aandrijven, terwijl dat voor adolescenten vooral de proximale sociale contexten zijn.

- *Social learning/socialization perspectives*: theorieën die uitgaan van ouders en leeftijdsgenoten in de omgeving van de adolescent en die dingen aanleren.
 - Ouders geven 'identificatie' aan de in-group, leren normen aan en geven vorm aan de sociale context van de adolescent; ze hebben dus veel invloed.
- *Intergroup theories*: stellen dat ingroup-outgroup categorisatie een grote rol speelt in vooroordelen. Hierin spelen leeftijdsgenoten een grotere rol: vaak identificeren adolescenten meer met peers dan met de ouders (*intergroup theory of social identity*).
 - *Developmental intergroup theory*: vooroordeel ontstaat wanneer groepen 'echt' worden (of een naam krijgen), wanneer de kids leren groepen te categoriseren en negatieve kenmerken koppelen aan out-groups.

Research on the role of parents in youth attitudes

Ouders hebben zeker een rol in de gedragingen van hun jongeren, maar dit wel bij een langere-termijn opvatting van de ouders. Een kleine fluctuatie in hun opvattingen heeft niet veel/minder effect.

- Als de jongeren een goede relatie hebben met de ouders, ze op de ouders letten, de ouders consistent zijn en de opvattingen vaker worden besproken, is het effect van de opvattingen van ouders groter.
- De correlaties tussen opvattingen van ouder en kind worden meer wanneer ze ouder worden.
- Daarnaast belangrijk dat het een wederzijds effect is; als de attitudes van de kids veranderen, veranderen die van de ouders ook.

Research on the role of peers in youth attitudes

Uit onderzoek is gebleken dat de opvattingen en fluctuaties in opvattingen van de *peer-group* vaak overeenkomen met de opvattingen van de adolescent.

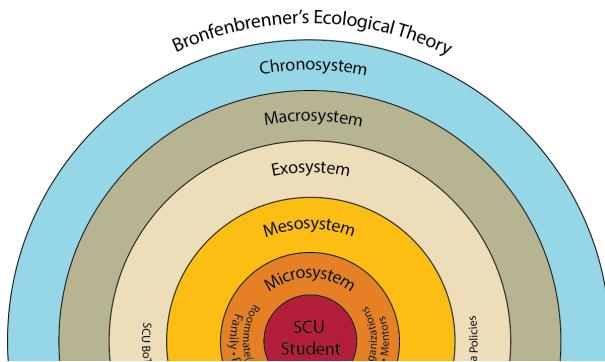
- Wanneer adolescent met veel vooroordelen ging praten met een adolescent met weinig vooroordelen, werden de vooroordelen van die adolescent minder.
- Adolescenten geven daarnaast ook normen van gedrag aan elkaar over, nog makkelijker dan opvattingen.

Interrelated effects on social contexts on youth attitudes

Het ecologisch ontwikkelingsmodel van Bronfenbrenner stelt dat ontwikkeling een resultaat van complexe verbanden tussen individuen, groepen en contexten is.

- Of een individu bepaalde gedragingen ontwikkelt door factoren in 1 van de systemen/contexten, kan dat dus ook komen door factoren in een ander systeem.
- Dit zit vooral in het *mesosysteem*: de interacties tussen microsysteem en exosysteem.

Nog even ter illustratie:

Er zijn weinig onderzoeken geweest die het *mesosysteem* hebben onderzocht (dus dat samenspel tussen verschillende contexten). Aantal onderzoeken:

- Onderzoek naar Britse kinderen: school waar inclusie een groot onderwerp is, leidde tot meer positieve attitudes onder de kinderen (vooral als er werd aangegeven dat de opvattingen van de kinderen niet tegen *peergroup* zou worden gezegd).
- In Zweede context: etnisch diverse klassen verlaagden het effect van de vooroordelen van de ouders.
- Opvattingen van ouders hebben effect op *intergroup* vriendschappen, bijvoorbeeld niet veel contact met de ouders van die vrienden.

Echter, niet alle systemen zijn even belangrijk/invloedrijk: de ouders lijken wel erg belangrijk te zijn. Ze hebben directe invloed op de omgeving en het kind zelf en geven ook de genen mee.

- Maar, er zijn ook onderzoekers die geloven dat de leeftijdsgenoten meer invloed hebben, omdat ze daar meer tijd mee doorbrengen en zich hier meer mee kunnen identificeren.
- Deze samen: hoe ouder kids worden, hoe meer ze ouderlijke opvattingen niet meer gaan accepteren en hoe meer ze juist de normen van leeftijdsgenoten gaan aannemen.

Tot slot een onderzoek: in directe effecten waren peers en ouders even invloedrijk, maar omdat de ouders *indirect* bepalen met wie de jongere omgaat, hebben ouders al met al meer invloed.

Conclusions and future directions

Al met al wordt gekeken naar interventie: werken met de peers zal sneller tot een effect leiden, maar werken met de ouders heeft meer resultaat op de lange termijn.

Daarnaast moet meer onderzoek worden gedaan naar het *mesosysteem*, omdat er weinig onderzoeken zijn die contexten integreren en onderzoeken hoe ze samen invloed hebben.

- En ook welke contexten het meeste invloed hebben.

Ook onderzoek naar de ‘factoren’ die kunnen voorspellen wanneer de kans op ontwikkeling van vooroordelen groter is, zou interessant zijn.

Deze onderzoeken zijn wel erg ingewikkeld (zoals het conceptualiseren van mesosysteem), maar de informatie die ermee gewonnen kan worden maakt het het waard.

Psychische problematiek bij jeugdigen met een migratieachtergrond in Nederland en Vlaanderen

Gonneke W.J.M. Stevens

Dit is een *literatuuroverzicht* van veertien onderzoeken om zo inzicht te krijgen in de relatie tussen het hebben van een migratieachtergrond (vooral arbeidsmigranten) en psychische problematiek van jeugdigen in Nederland en Vlaanderen.

Inleiding

Jeugdigen met een migratieachtergrond groeien op in een wereld waar ze regelmatig gediscrimineerd worden en waar ze voor de uitdaging staan een *duale identiteit* te ontwikkelen.

- Voldoende reden om aan te nemen dat jeugdigen met een migratieachtergrond vaker last hebben van psychische problemen, echter blijkt uit literatuur ook dat het hebben van een migratieachtergrond *voordelen* kan meebrengen.

Grofweg 2 theoretische perspectieven:

- **Stressperspectief:** migratie als proces wordt hier primair gezien als een stressvol gebeuren; de gebeurtenissen van de migratie zelf, de asymmetrische acculturatie in migrantengezinnen en de levensfase waar de jongeren zich in bevinden zou tot stress leiden (en daarmee een groter risico tot psychische problemen meebrengen).
 - Maar daarnaast kan niet alleen het proces, maar ook de confrontatie met vooroordelen en discriminatie stress opleveren. Een verkleinde kans op een baan, maar ook angst, depressie, agressie en een gevoel van constante dreiging/te weinig controle kunnen hier het gevolg van zijn.
 - Twee modellen om culturele achtergrond aan psychische problematiek te koppelen: het *problem-suppression model* (gedrag van jeugdigen direct beïnvloed door culturele normen) en het *adult-distress threshold model* (indirect effect van cultuur op psychische problematiek).
- **Veerkrachtperspectief:** nadruk op het potentieel van migranten, dat zowel kan voortkomen uit de kenmerken van migranten *voorafgaande* aan de migratie (selectie) als uit de ontvangen steun en positieve perspectief op de toekomst na migratie (invloed).
 - *Healthy migrant-effect:* alleen de migranten die het aankunnen vertrekken en zijn dus erg *veerkrachtig* (selectieve migratie).
 - *Immigratieparadox:* veerkracht is voornamelijk het gevolg van de positieve context van migranten nadat zij gemigreerd zijn.

Methode

Gaat in op de verschillende zoektermen. Vooral belangrijk dat het dus een literatuuroverzicht is en er gebruik is gemaakt van 14 onderzoeken uit Nederland en Vlaanderen (13 uit Nederland, 1 uit Vlaanderen).

Resultaten

De onderzoeken die gebruikt zijn, zijn vooral uitgevoerd in de Randstad. In alle onderzoeken rapporteerden zowel ouders, leerkrachten als jeugdigen over de psychische problemen van het kind. De resultaten lieten geen *eenduidige* verschillen in psychische problemen zien tussen jeugdigen met en zonder een migratieachtergrond. Daarom moet er gedifferentieerd worden op basis van type psychische problemen, de etnische achtergrond en de informant die de problemen rapporteert.

Verschillende resultaten voor verschillende typen psychische problemen

Migrantenjongeren van 11-16 jaar hebben meer *gedragsproblemen* en *sociale problemen* dan hun leeftijdsgenoten met Nederlandse achtergrond.

- Terwijl die Nederlandse jongeren juist hogere niveaus van hyperactiviteit lieten zien.

Verschillende resultaten voor verschillende etnische groepen

Opvallend verschil: Turks-Nederlandse jongeren rapporteerden meer internaliserend probleemgedrag dan Marokkaans-Nederlandse jongeren.

Ook aanwijzingen dat Surinaams-Nederlandse kinderen en jongeren minder psychische problemen en Antilliaans-Nederlandse jeugdigen meer psychische problemen vertonen dan andere groepen migranten in Nederland.

Verschillende resultaten voor verschillende informanten

Als het ging om internaliserende problemen rapporteerden leerkrachten dit niet of minder dan de ouders en jeugdigen zelf. Wel rapporteerden zij meer hyperactiviteit voor jongeren met een migratieachtergrond.

Als het ging om externaliserende problemen rapporteerden leerkrachten dit voor Marokkaans-Nederlandse jongeren bijna twee keer zoveel dan voor de Nederlandse jeugdigen.

Discussie

Zoals hierboven al aangegeven, verschilden de resultaten voor verschillende etnische groepen. De onderzoeken zelf hebben deze verschillende resultaten niet geprobeerd te verklaren, maar er werd af en toe wel gekeken naar factoren die verhoogd risico oop psychische problemen kan verklaren:

- Lagere SWS van migrantengezinnen
- Negatieve gezinsfunctioneren van migrantengezinnen
- Cumulatie van sociale achterstand

Dit zou toekomstig onderzoek nog systematischer moeten bestuderen.

Leerkrachten rapporteren vaker externaliserende problemen, een aantal verklaringen:

1. Ouders en leerkrachten geven wel het daadwerkelijk gedrag van het kind aan, maar ze zien de jeugdigen in verschillende contexten waarin hij of zij zich anders gedraagt (thuis anders dan op school).
2. Er kan sprake zijn van een vertekening in de rapportages van jongeren/ouders (bepaalde dingen achterhouden van de vragenlijst/sociaal wenselijk gedrag).
3. Maar ook een vertekeningen van leerkrachtrapportages kan: bias en daarom negatiever over het gedrag van jeugdigen met een migratieachtergrond.
4. Tot slot kunnen er ook verschillen in percepties van problematisch gedrag spelen; cultuurverschillen in verwachtingen, de normen en waarden ten aanzien van het gedrag van kinderen, waardoor de beoordeling van de mate waarin gedrag van het kind afwijkt kan variëren met de culturele achtergrond van de informant.

Extra onderzoek:

- Naar Vlaanderen, nu was er maar 1 onderzoek uit Vlaanderen dat meedeed.
- Naar andere soorten migratieachtergronden (uit bijvoorbeeld Europa).
- Naar het verschil tussen vluchtelingen en arbeidsmigranten.
- Naar verklaringen voor verschillen in psychische problemen tussen migranten en niet-migranten.

Op zoek naar verklaringen voor de ondervertegenwoordiging in de jeugdhulp van jongeren met een migratieachtergrond

Esmée E. Verhulp, Gonneke W.J.M. Stevens, Wilma A.M. Vollebergh

Inleiding

Uitgaande van een stressperspectief op migratie en gezondheid hebben jongeren met een migratieachtergrond een *verhoogd risico* op het ontwikkelen van psychische problemen. Uit de prevalentiecijfers uit Nederland komt echter een gevarieerde beeld naar voren, maar nog zijn er weinig redenen om aan te nemen dat jongeren met een migratieachtergrond *minder internaliserende* problemen zouden hebben dan hun leeftijdsgenoten.

- Echter, jongeren met een migratieachtergrond zijn wel ondervertegenwoordigd in de reguliere jeugdhulpverlening.

Er wordt via een model van drie stappen gezocht naar mogelijke verklaringen van deze ondervertegenwoordiging:

1. Het herkennen van een probleem;
2. Het besluit om professionele hulp te zoeken voor de aanpak van dit probleem;
3. Het selecteren van specifieke hulp.

Probleemherkenning

Voordat hulp gegeven kan worden, moet het probleem eerst herkend worden. Dit is een complex proces, omdat internaliserende problemen vaak niet zichtbaar zijn voor de directe omgeving. De interpretatie van gedrag kan daarnaast ook afhangen van iemands culturele achtergrond.

Probleemherkenning = wanneer gedrag als abnormaal wordt ervaren.

- Ouders met een migratieachtergrond herkennen minder psychische problemen dan ouders met een Nederlandse achtergrond.
- Dit zou dus een verklaring kunnen zijn voor de verschillen in zorggebruik.

Besluit om hulp te zoeken

De keuze voor hulp veronderstelt dat ouders en/of jongeren van mening zijn dat het psychische probleem niet vanzelf weggaat en dat hulp ook daadwerkelijk kan helpen bij het oplossen van dit probleem.

- Deze opvattingen over hulp worden ook beïnvloed door de culturele opvattingen uit het land van herkomst (bijvoorbeeld opvattingen over de oorzaak van psychische problemen).
- Hier is nog weinig onderzoek naar gedaan.
- Wel verwachting dat de verschillen tussen migrantenouders en Nederlandse ouders groter zijn dan de verschillen tussen kinderen, omdat die meer geïntegreerd zijn (*acculturation gap-distress model*).

Selectie van zorg

Verwachting dat migranten eerder hulp zoeken binnen eigen sociale netwerk dan niet-migranten, maar ook hier moet nog meer onderzoek naar worden gedaan (want onderzoek is beperkt en laat tegenstrijdige bevindingen zien).

Methode

Participanten en procedure

Er zijn jongeren gescreend op internaliserende problemen en vervolgens zijn er jongeren uit de vier grootste etnische groepen in Nederland geselecteerd voor deelname.

Instrumenten

Zorggebruik

Er zijn vragen gesteld over het zorggebruik (of de jongeren hulp had ontvangen van een professional, maar ook of ze informele hulp hadden ontvangen).

Internaliserende probleemsymptomen

Deze symptomen werden gemeten door de jongeren het *Youth Self Report* in te laten vullen. Ouders vulden de *Child Behavior Checklist* in.

Emotionele probleemidentificatie

Dit werd met 1 vraag gemeten, met antwoordcategorieën van 0 (geen probleem met emoties) tot 9 (een groot probleem met emoties).

Opvattingen over oorzaken en oplossingen

Er is de ouders en jongeren gevraagd welke mogelijke oorzaken ten grondslag zouden kunnen liggen aan problemen en vervolgens is aan hen gevraagd welke oplossingen zouden kunnen werken.

4 soorten oorzaken: individuele factoren, gezinsfactoren, peer/schoolfactoren, omgevingsfactoren.

3 soorten oplossingen: passieve oplossingen voor problemen, actieve oplossingen voor problemen oplossingen in de omgeving.

Vertrouwen in de hulpverlening

Ten slotte werd gevraagd naar de attitudes ten aanzien van de hulpverlening en hulpverleners.

Statistische analyses

Niet belangrijk voor het tentamen, gaat over wat voor analyses er uitgevoerd zijn om tot de resultaten te komen. Als je het interessant vindt: blz 168.

Resultaten

Hier worden de resultaten van de statistische analyses besproken, maar de conclusies daarvan komen vanaf discussie. Daarom is dit deel niet samengevat.

Discussie

Doel van het onderzoek: factoren identificeren die ondervertegenwoordiging van jongeren met een migratieachtergrond in de hulpverlening kunnen verklaren. Conclusies:

1. Ouders en jongeren met een migratieachtergrond gaven minder vaak aan dat ze problemen hadden, dus minder probleemidentificatie (vooral bij Marrokaans-Nederlands).
2. Verder waren er verschillen in opvatting over oorzaken van en over oplossingen voor emotionele problemen, maar deze factoren boden geen verklaring voor de ondervertegenwoordiging.
3. De ondervertegenwoordiging wordt niet gecompenseerd door informele hulp.

Probleemherkenning

Verklaring voor de mindere probleemherkenning:

1. Nederlandse ouders vinden bepaald gedrag problematisch, terwijl ouders met een migratieachtergrond dat niet vinden.
2. Verschillen in promoprofessionalisering: mate waarin symptomen als een psychologisch probleem worden gedefinieerd.
3. Verschillen in communicatiepatronen binnen gezinnen: minder gesproken over gevoelens en emoties in migrantengezinnen bijvoorbeeld.

Besluit om hulp te zoeken: opvattingen over problemen en attitudes ten opzichte van hulp

Een aantal conclusies:

- Weer de laagste scores voor Marokkaans-Nederlandse ouders: mogelijk het minst helder voor hen wat emotionele problemen zouden inhouden.
- Daarnaast waren Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse ouders positiever over passieve oplossingen en negatiever over actieve oplossingen dan Nederlandse ouders.
- Marokkaans-Nederlandse en Surinaams-Nederlandse ouders ervaren meer angst ten opzichte van de hulpverlening.
 - Bij de kinderen van deze ouders was dit echter niet het geval.

Selectie van zorg: informele hulp

Informele hulp bleek de ondervertegenwoordiging niet te compenseren: jongeren rapporteerden evenveel of zelfs minder hulp vanuit hun informele netwerk.

Sterke kanten en beperkingen

Sterke kanten: kon goed groepen vergelijken en gaf zicht op mogelijke verklaring voor ondervertegenwoordiging.

Beperkingen: er is maar 1 meetmoment genomen, waardoor geen uitspraak kan worden gedaan over de richting van effecten.

- Daarnaast: geen rekening gehouden met externaliserende problematiek, hiervoor zou hulp ontvangen kunnen zijn met daarmee ook positieve uitwerking op internaliserende problemen.
- Tot slot geen onderscheid gemaakt tussen jongens en meisjes.

Implicaties

Meer onderzoek kan gedaan worden naar deze bevindingen op lange termijn (longitudinaal), naar de verschillen die uit dit onderzoek kwamen en naar verschillende migrantengroepen.

De ondervertegenwoordiging blijft dus wel een probleem voor de hulpverlening en dit moet dan ook een punt van aandacht blijven.

Conclusie

Er is zodoende ondervertegenwoordiging in de hulpverlening en het al dan niet identificeren van emotionele problemen door ouders lijkt een grote rol te spelen. De informele hulp lijkt dit niet te compenseren. Specifieke aandacht voor jongeren met een migratieachtergrond blijft nodig om voldoende hulp te bieden aan jongeren met internaliserende problemen.

Werken met vluchtelingenkinderen in pedagogische praktijken

Lucia De Haene & Ilse Derluyn

Gedwongen migratie: een traumatische cluster van stressoren

Gedwongen migratie verwijst naar een proces waarin personen hun land van herkomst onvrijwillig moeten verlaten door situaties als oorlog, uitbuiting, politieke vervolging, extreme armoede of intrafamiliale problemen.

- Het vormt daarmee een *langdurig proces* van ingrijpende stressoren, veelvuldige verliezen en diepgaande transities.

Chronologische omschrijving:

1. *Pre-flight* → deze periode vormt vaak een traumatiserende fase, omdat de politieke en sociale context in het land destabiliseert, het sociale netwerk verbrokkelt en de vluchtelingen getuige worden van geweld.
2. *Flight* → opnieuw ingrijpende levenservaringen als misbruik, exploitatie of scheiding van ouders/zorgverstrekkers. Daarnaast zijn vluchtelingen vaak maandenlang onderweg.
3. *Post-flight/resettlement* → deze periode zorgt voor veel onzekerheid omtrent verblijfsvergunningen en voorzieningen in eigen levensonderhoud. Daarnaast hebben ze te maken met een complex proces van cultuurverandering en pogingen tot gezinsherening.

Een kwetsbare ontwikkeling: onderzoek naar het psychosociaal welbevinden van jonge vluchtelingen

Er is de laatste decennia steeds meer wetenschappelijke interesse ontstaan voor psychosociale problematiek van jonge vluchtelingen.

- Een *posttraumatische stresstoornis* (PTSS) wordt vaak vastgesteld bij jonge vluchtelingen, met een hoge prevalentie ten opzichte van kinderen en jongeren zonder geschiedenis van gedwongen migratie.
 - Symptomen: intrusiesymptomen (herbeleving van vroegere trauma), vermijdingssymptomen (vermijdingsgedrag van met het trauma geassocieerde prikkels) en hyperarousal-symptomen (verhoogde prikkelbaarheid).
 - PTSS heeft hoge comorbiditeit en komt dus ook veel voor met depressie bijvoorbeeld.
- Al met al een kwetsbare groep wat betreft psychosociaal disfunctioneren.

Van individualiserende risico- en symptoombenadering naar een relationeel perspectief op de gevolgen van gedwongen migratie

Deze symptoom- en probleemgeoriënteerde benadering in het wetenschappelijke debat wordt in toenemende mate geproblematiseerd: er komt steeds meer kritiek. Er worden 4 lijnen van kritiek aangetoond.

Een problematisering van de dominante risico- en symptoombenedering: vier lijnen van kritiek

Een monocausal perspectief op trauma tijdens gedwongen migratie (1)

Een eerste problematisering betreft de wijze waarop psychosociale problemen vaak eenduidig begrepen worden vanuit traumatische ervaringen *voorafgaand* aan migratie.

- Maar de stressvolle levenservaringen in zowel de pre- als post-migratiefase hebben ook impact.

Een nadruk op kwetsbaarheid bij vluchtelingenkinderen (2)

Het tweede punt van kritiek is de aandacht die gericht wordt op het *disfunctioneren* van de vluchtelingenkinderen, waardoor de groep in beeld gebracht wordt als een kwetsbare populatie.

- Want uit steeds meer studies blijkt ook de bijzondere veerkracht (*resilience*) van deze vluchtelingenkinderen.
- Hoge prevalentiecijfers duiden op psychisch lijden in de doelgroep, maar dat bekent niet dat ze ook klinisch disfunctioneren; het hoeft nog geen ernstige impact te hebben op het dagelijks leven.

Wat dan interessant wordt, zijn de risicofactoren en beschermende factoren (die zoal helpen met die veerkracht).

- Een aantal beschermende factoren: emotionele beschikbaarheid (van gezin/familie), sociale steun, postieve peer relaties en religieuze coping.

Een aanspraak op universele geldigheid van westerse diagnostische kaders (3)

Een derde kritiekpunt betreft de westerse diagnostische constructen: in hoeverre heeft de DSM wel een geldigheid en relevantie op andere culturele gemeenschappen?

- Zo kunnen nachtmerries hier een symptoom zijn van PTSS, terwijl dat in andere contexten verwijst naar spirituele processen waarin de betrokkenen contact heeft met geesten.

Een individualiserend perspectief op psychosociaal lijden (4)

Een vierde lijn van kritiek gaat over de ‘individuele’ focus op psychosociale problemen, terwijl het gedwongen migratieproces eigenlijk een sociaal en politiek proces is.

- Dus niet alleen kijken naar het persoonlijk lijden, maar ook naar de socio politieke context die dit lijden veroorzaakt.

Naar een relationeel perspectief

Deze 4 kritiekpunten impliceren een problematisering van de dominante symptoom- en probleemgeoriënteerde benadering in onderzoek naar de psychosociale gevolgen van een gedwongen migratie.

- Debat duidt op het belang van een *verbreding* van de *monocausale, pathologiserende, universele* en *individualiserende* aanspraken.

- Idee/oplossing: een relationeel perspectief, waarin de beleefde ervaring van de vluchteling gesitueerd wordt op het kruispunt van *individuele en maatschappelijke* betekenisgeving.

Een relationeel perspectief op pedagogische praktijken in de context van gedwongen migratie

In zo een relationeel perspectief wordt het welbevinden van vluchtingenkinderen gearticuleerd vanuit de diverse rationele contexten waarin het kind zich ontwikkeld.

- Met daarnaast aandacht voor hoe het impact heeft gehad op het sociale weefsel en hoe dat weefsel omgaat met de ingrijpende levenservaringen.
- Hier in laatste deel van het artikel nog verder op ingaan.

Opvoeding in vluchtingengezinnen

Een aantal migratie- en traumaspecifieke opvoedingspraktijken in vluchtingengezinnen:

- **Rolomkering/parentificatie:** veel gezinstaken worden gedragen door de kinderen in het gevlochte gezin (zoals huishoudelijke taken/zorg voor brusjes).
- **Transmissie van traumageschiedenis binnen ouder-kindrelatie:** centraal gezinsproces bij vluchtingen → traumatische herinneringen worden vermeden als onderwerp van gesprek. Soms als copingstrategie: *actief vergeten*.
- **Omgaan met culturele verandering:** de gezinsleden kennen elk een eigen tempo van culturele verandering, die bij jonge vluchtingen vaak sneller gaat dan bij hun ouders. Ze worden daardoor *dragers* van nieuwe culturele betekenissen.

Werken met vluchtingenkinderen in pedagogische praktijken

Het relationele perspectief impliceert aandacht voor de rol die *pedagogische praktijken* als onderwijs, zorg of gemeenschapsopbouw kunnen spelen bij het *herstel van sociale verbondenheid*.

- Zo meer nadruk op de **schoolse context**: op school ontwikkelen vluchtingenkinderen peerrelaties en hun schoolloopbaan wordt als een drager van *hoop* op een perspectiefrijke toekomst gezien.
 - Daarnaast is de school belangrijk voor het ondersteunen van positieve *interculturele* relaties.
 - Ook een laagdrempelige setting waarin ook gevlochte ouders vertrouwd kunnen raken met de gastsamenleving.
 - Tot slot kan de school helpen om een zorgnetwerk rond de vluchtingen te bouwen (snel signaleren van problemen).

Daarnaast meer nadruk op de rol van culturele betekenisgeving in het omgaan met gedwongen migratie. En dan echt gesprek aangaan met vluchtingen vanuit divergente culturele betekenis kaders (dus naar de opvoeding, ouderschap, etc kijken vanuit de cultuur van de vluchting en de geschiedenis van traumatisering).

Deze oriëntatie heeft geleid tot de uitbouw van **culturele consultatie**: het uitbouwen van zorgnetwerken waarin vluchtelingen en hulpverleners in gesprek gaan met een *transcultureel* samengestelde groep.

- Samenbrengen van leden uit zowel meerderheids- als minderheidsgroepen leidt tot een open overleg → interculturele hulpverleningspraktijk.

Tot slot duidt het perspectief ook op de rol die *pedagogische praktijken* kunnen spelen in dynamische processen van *herinneren en getuigen* van de levensverhalen.

- Dus een plek creëren waarin jonge vluchtelingen hun verhaal kunnen delen.

Is multiculturalism bad for women?

Susan Moller Okin

Tot de laatste decennia werd er van minderheidsgroepen verwacht dat ze zouden assimileren in de meerderheidscultuur. De laatste tijd komt er echter steeds meer een beleid van acceptatie van culturele verschillen.

- Maar dit gaat niet altijd goed: voorbeeld van Frankrijk waar polygamie toegestaan was, maar helemaal niet goed bleek te zijn voor de vrouwen.
- Opvatting Okin: we hebben te snel aangenomen dat feminism en multiculturalisme goede dingen zijn, terwijl er wel een degelijke spanning is tussen de twee.

Feminisme: de opvatting dat vrouwen niet benadeeld zouden moeten worden om hun geslacht, dat ze als gelijk aan mannen worden beschouwd en zo ook vrij mogen kiezen hoe ze willen leven.

Multiculturalisme: de ‘claim’ dat minderheidsculturen niet genoeg beschermd zijn en er daarom speciale groepsrechten of privileges moeten gelden.

- Voorbeeld van zo’n groepsrecht was dus die polygamie in Frankrijk, was niet voor de hele populatie, maar voor bepaalde minderheidsgroepen.

Gender and culture

Cultuur en gender zijn vaak verweven. Als een cultuur zo is ingericht dat de mannen veel de controle hebben, dan betekent dit dat ze ook over de groepsbeliefs en rechten gaan. Deze worden dan vaak anti-feministisch (en dus niet in het voordeel van vrouwen).

- Deze ‘kritiek op groepsrechten’ is nog niet veel genoemd, omdat bij culturele groepen vaak wordt gekeken naar verschillen onderling (en niet binnen groepen) en niet wordt gekeken naar het persoonlijke ‘level’.

Twee belangrijke connecties tussen cultuur en gender:

1. De persoonlijke, seksuele en reproductieve levensfuncties zijn een centrale focus in veel culturen.
 - a. Gaat veel om trouwen, scheiding, kindervoogdij, etc.
 - b. Beslissingen die hierover genomen worden, zullen vrouwen veel harder raken, omdat vrouwen hier vaker meer energie en tijd in steken.
2. De meeste culturen hebben de controle van vrouwen door mannen als een van hun ‘principle aims’.
 - a. Ziet men in heel veel verschillende culturen en religies.
 - b. Voorbeeld is *clitorisdecomie*, is bedoeld zodat vrouwen alleen maar denken aan de zorg voor de kinderen, het huishouden en het eten koken, maar niet aan hun eigen seksuele genot.
 - c. Ander voorbeeld is polygamie culturen; meer vrouwen voor mannen zodat er voor hen gezorgd wordt. Vrouwen krijgen hierin geen keuze en vinden het ook niet leuk.

- d. Nog een voorbeeld: het dwingen van slachtoffers van verkrachting om met de dader te trouwen (Latijns-Amerika, Zuidoost-Azie, delen van West-Afrika). Dit om de 'eer' van de vrouw en de familie weer te herstellen.

Het gaat in veel culturen wel steeds beter en er wordt, vooral in Westerse liberale culturen, steeds verder afgeweken van het patriarchale verleden.

- Maar het gebeurt nog steeds, misschien minder zichtbaar: meer nadruk bij vrouwen op schoonheid en slank zijn en bij mannen meer op intellectuele prestaties, *skill* en kracht.

Group rights?

Culturele groepsrechten zijn rechten die gegeven worden op basis van cultuur, die andere mensen niet zomaar krijgen. Een niet gender-gerelateerd voorbeeld: een Moslim leraar die vrijdag vrij mag zijn om te bidden. Echter, het grootste aantal zijn wel gender-gerelateerd: kinderhuwelijken, geforceerde huwelijken, polygamie, etc.

4 voorbeelden waar culturele 'argumenten' het meest succesvol waren:

1. Kidnap en verkrachting die claimen dat dat onderdeel is van een culturele praktijk.
2. Het doden van vrouwen door immigranten van Azië en Midden-Oosterse landen (omdat de vrouwen iets fout hadden gedaan).
3. Het doden van kinderen door Japanse of Chinese moeders, in een poging om ook zichzelf te doden (vanuit schaamte voor ontrouw van de echtgenoot).
4. Clitorisdectomie (die eerder genoemd werd).

In alle voorbeelden zijn vrouwen de dupe.

Liberal defense

Ondanks dat er veel voorbeelden zijn, zijn de verontrustende connecties tussen gender en cultuur nog weinig benoemd. Kymlicka doet wel een poging:

- Stelt dat een cultuur belangrijk is voor het ontwikkelen van onder andere zelf-respect. Sommige culturen hebben dan extra rechten nodig, omdat ze anders zullen 'uitsterven'. Deze speciale rechten zorgen er dan voor dat minderheden op gelijke voet met meerderheden worden gezet.
- Hij vindt waarde van vrijheid erg belangrijk: culturele rechten mag die niet in de weg staan.
 - Maar hier gaat het volgens Okin dus vaak fout: mannen krijgen veel meer vrijheid dan vrouwen.
 - Niet altijd heel erg te zien, soms dus ook in de *privésfeer*. Dit noemt Kymlicka echter zelf ook wel.

Part of the solution?

Deze culturele groepsrechten zijn dus niet per se onderdeel van de oplossing, want ze werken vaak zelfs tegen vrouwen.

En dit is dus niet altijd aan de ‘buitenkant’ te zien en dus ook niet altijd via groepsrechten op te lossen.

Belangrijk om dus te blijven kijken naar verschillen binnen culturele groepen (tussen man-vrouw bijvoorbeeld) en niet alleen naar verschillen tussen culturele groepen.

Individualism: beyond Okin's ultimatum

Serene J. Khader

Okin kwam eigenlijk met een ultimatum: culturele, familiale en gemeenschap associaties kunnen de 'zelf-realisatie' van individuele vrouwen schaden (*en vrouwen zouden beter af zijn als zo een patriarchale cultuur uit zou sterven, aldus Okin*).

- Maar anti-imperialistische feministen maken zich zorgen om deze opvatting en zijn bang dat het morele ongevoeligheid veroorzaakt.
- En dat het verliezen van associaties met de omgeving 'feministisch' laat lijken.
- Maar het 'simpel' afzweren van individualisme is ook niet de oplossing!
 - Dus de kritiek wel meenemen, maar wel feministisch blijven.
 - Khaber stelt dan dat de verwerpelijke vorm van individualisme (*independence individualism*) onnodig is voor het feminisme (en vaak ook westerse uitgangspunten heeft).

Individualism and imperialist associational damage

Eerst kijken wat de negatieve gevolgen van de anti-imperialistische visie op individualisme zijn en hoe deze gezien worden als *feministisch*.

- Anti-imperialisten dus van mening dat het tegengaan van culturele banden schade zou brengen aan vrouwen (en dus tegen Okin).

Neoliberal governmentality harms

Eerste soort 'schade' is *neoliberale regering schade*: ontstaan door proberen te handelen naar waarden die het officiële *beleid* motiveren.

- Vrouwen die familiebanden verliezen omdat ze zelf gaan werken/verhuizen om in een fabriek te gaan werken worden kwetsbaarder voor bijvoorbeeld mensenhandel.
 - Maar wel feministisch op de manier dat ze zichzelf gaan beschouwen als individuele 'business owners'.
- En als vrouwen zelf gaan denken als individuele ondernemers, worden ze kwetsbaarder voor kapitalistische exploitatie.
 - Maar wel feministisch, omdat vrouwen het idee krijgen dat ze individuele eigenaren van kapitaal zijn.

Feminization-of-responsibility harms

Een ander soort 'schade' aan vrouwen zou ontstaan door de groeiende ongelijkheid in huishoudelijke relaties. Vrouwen doen al veel aan het huishouden, en zouden dan nog meer moeten doen om bij te verdienen en onafhankelijk te worden. Hier zijn transnationale feministen het dan ook niet mee eens: door meer inkomen te genereren, kunnen de mannen zich gaan terugtrekken van andere taken (als het betalen van schoolgeld).

- Echter, dan wordt geen rekening gehouden met de relatie zelf en de mogelijkheid dat er overlegd wordt met de man.

Kinship harms

Kinship/verwantschap: zorg, liefde, vriendschap, sociale erkenning, welzijn, etc.

- Vaak is huwelijk de logische optie, het uitstellen hiervan kan volgens sommigen juist schade brengen, terwijl het volgens anderen juist meer economische zelfstandigheid kan bewerkstelligen.
- Voorbeeld van een weduwe die terug verlangt naar een vol huis en een familie (en dus verlies van kinship).

Cultural harms

Laatste type van schade: wanneer de banden van vrouwen met culturele groepen minder worden.

- Feministische opvattingen zijn schadelijk als ze van vrouwen verwachten dat ze hun banden met cultuur verbreken (die ook beschermend kunnen zijn).
- Bij huiselijk geweld bijvoorbeeld: de omgeving helemaal verlaten is niet de oplossing en negeert het feit dat vrouwen ook allerlei positieve dingen uit de omgeving halen (verwantschappen bijvoorbeeld) en het feit dat er buiten die omgeving misschien voor de vrouwen wel niet zoveel is.

Two types of individualism

Als relaties ‘negatief’ worden opgevat, dan wordt het kwijtraken van deze relaties niet als een *verlies* gezien (Okin). Dit lijkt dus haaks op het anti-imperialistische oogpunt te staan. Khader stelt dat ze echter niet zo haaks op elkaar staan als wel gedacht wordt.

Personhood individualism

Personhood individualisme = de opvatting dat mensen eigen belangens hebben die niet gereduceerd kunnen worden tot de belangens van andere.

- Wat is de link met het feminisme? Eigenlijk is deze vorm van individualisme feminism, omdat iedereen in een samenleving als persoon wordt gezien, en vrouwen dus ook (deze conclusie die ze trekt en het verhaal wat daarna komt, snap ik niet helemaal).

Conceptualizing independence individualism

Feminisme geeft geen idee over wat *goed* is in het leven van een mens, maar heeft een mening over hoe die *goederen* verdeeld zouden moeten worden.

Onafhankelijkheids individualisme = op het eerste gezicht de opvatting dat het leven van mensen beter is, zonder gebonden te zijn aan anderen (maar deze definitie klopt niet helemaal).

- Want sommige ‘banden’ met anderen zijn acceptabel, en andere zijn dat niet.
- Onacceptabel = economische afhankelijkheid en banden die ontstaan door *social/cultural pressure*.
- Het is een *imperialistische* opvatting, omdat het de Westerse manier van leven idealiseert.
- En deze opvatting van individualisme past dan ook niet echt bij feminism.

Independence individualism as unnecessary for feminism

De nog meest logische argumentatie van een connectie tussen onafhankelijk individualisme en feminism: *de mogelijkheid om te kiezen welke relaties je aangaat en het economisch afhankelijk zijn is noodzakelijk voor het welzijn, en oneerlijke toegang hier toe draagt bij aan seksistische onderdrukking.*

- En om die onderdrukking dan tegen te gaan, moet men streven naar financiële onafhankelijkheid.
- Echter, in een heel aantal culturen is financiële onafhankelijkheid voor vrouwen helemaal geen goede oplossing, en zorgen banden met andere mensen voor toegang tot eten, geld en hulp.
 - Dus het afhankelijk zijn van mensen is in zichzelf niet slecht/ongelukkig, maar het feit dat vrouwen meer moeten opofferen dan mannen en zich aan mannen moeten onderschikken is het probleem.

Against independence individualism

In dit laatste stuk gaat Khader beargumenteren waarom *onafhankelijksindividualisme* feminism in verschillende contexten in de weg staat.

Independence individualism worsens gendered labor burdens

Een eerste reden: deze vorm van individualisme zal waarschijnlijk politieke strategieën voortbrengen die de onderdrukking van vrouwen niet tegen gaan, door de manier waarop het economische verantwoordelijkheid individualiseert.

- Deel van dit individualisme is namelijk de opvatting dat individuele mensen hun eigen economische noden moeten 'vervullen'.
- Echter, de mogelijkheden die er zijn om dit te doen, zijn voor vrouwen gewoon lastiger (want veel taken van vrouwen worden niet gezien als 'werk' en daar krijgen ze dan dus ook niet voor betaald). Dan zal het dus niks aan de genderkloof doen.

Independence individualism neutralizes transition costs

Een tweede reden: voor het overgaan naar feminism zijn er altijd *transition costs*. Dat betekent dat vrouwen dus ook dingen zullen moeten inleveren als de maatschappij zich helemaal zou aanpassen aan het feminism (bijvoorbeeld die banden met cultuur/kinship).

- Dus het geeft een beeld van waar we heen willen, maar geen idee van hoe we daar kunnen komen.

De relaties die vrouwen kwijt kunnen raken, zijn op twee manieren wel belangrijk:

1. Ze hebben intrinsieke waarde: liefde, vriendschap, sociale status en intellectuele expressie (zoals bij bijvoorbeeld religie).
2. Vaak zijn deze banden bij elkaar gebundeld door knooppunten die buiten de controle van het individu liggen.

Voordat er beslissingen worden gemaakt, moet dus gekeken worden naar de verliezen die vrouwen kunnen lijden. *Onafhankelijkheids individualisme* houdt daar echter geen rekening mee en ziet de relaties van vrouwen niet als belangrijk.

Verliezen voor vrouwen kunnen op 2 vlakken:

1. Identiteits interesses → behouden van een culturele groep.
 - a. Het veranderen van een cultuur is niet zoals het veranderen van een baan.
2. Verwantschaps interesses → behouden van banden met anderen.

Conclusion

Al met al is er een sterke relatie tussen feminism en *personhood* individualisme, maar kan het feminism prima zonder onafhankelijkheids feminism.

- Dit omdat het onafhankelijkheids feminism dingen aanmoedigt die voor vrouwen juist schadelijk kunnen zijn.
- Het beschermen van culturele groepen en verwantschappen zijn belangrijker voor vrouwen en het feminism dan Okin liet blijken.

Hymen ‘repair’: views from feminists, medical professionals and the women involved in the Middle East, North Afrika and Europe

Sawitri Saharso

Introduction

Maagdenvlieshersteloperaties zijn een controversieel iets. Vrouwen in verschillende culturen doen dit, omdat het een ‘schande’ is als ze geen maagd meer zijn bij de huwelijksnacht.

- In Nederland is het bijvoorbeeld ook een dilemma: wel/niet goedkeuren? Dit artikel gaat verder op het onderwerp in.

Background and methodology

Dit artikel is een soort vervolg op een artikel dat Saharso eerder heeft geschreven en waar ze nu haar bedenkingen over heeft. Toen ging ze met Okin mee in de opvatting dat maagdenvliesherstel een patriarchale norm voor het vrouwelijke maagd zijn en dat seksuele autonomie van vrouwen ondervindt.

- Maar nu meer oog voor de vrouwen en dat het misschien wel hun eigen keuze kan zijn om dit te doen, niet altijd ‘geen autonomie’.

Het artikel is een *literaire review*.

Hymen ‘repair’

Het maagdenvlies is een kleine rand van slijmvlies rond de opening van de vagina. Het is niet vanzelfsprekend dat het tekenen van ontmaagding laat zien na penetratie en daarom bloedt ook niet elke vrouw bij haar eerste keer. Het is dus onmogelijk om vast te stellen of een vrouw wel of niet maagd is. Toch is het een aangenomen opvatting dat vrouwen bloeden bij de eerste keer en dit is dan ook de reden dat vrouwen mogelijk vragen om een *maagdenvlieshersteloperatie*.

- In Nederland kan deze operatie in gewone ziekenhuizen, maar ook vaker in particuliere klinieken.

Public debates, medical views and guidelines, and women’s views and experiences in the Middle East and North Africa

Religious and public debates

Er zijn grofweg 3 verschillende meningen die circuleren in het debat in het Midden-Oosten en Noord-Amerika:

1. Tegen de operatie: de operatie ondervindt de controle van vrouwelijke seksualiteit, want een *maagdelijk vrouwelijk lichaam* representeren eigenlijk het ‘nationale lichaam’ (het is wat deze landen onderscheidt van het *immorele westen*).
2. Voor de operatie: de vrouwen worden gezien als slachtoffer.
3. In het midden: alleen een operatie voor vrouwen die verkracht zijn of door niet-seksuele oorzaken (zoals een ongeluk).

Al deze opvattingen zijn echter nog steeds patriarchaal, ook de mensen die voor de operatie zijn (want over de mogelijkheid dat het de eigen keuze van de vrouw kan zijn, wordt niet nagedacht).

Medical views and guidelines

In heel veel landen in het Midden-Oosten zijn maagdenvlieshersteloperaties verboden, maar toch is het nog een grote bron van inkomsten (en worden de operaties dus wel gewoon uitgevoerd).

- Wel eigenlijk alleen als de vrouw er niets aan kon doen, er waren uitzonderingen en doktoren die het ook deden voor vrouwen die bewust hadden gehandeld.

Feminist views

Twee verschillende feministische opvattingen in het debat:

1. De vraag of maagdenvliesherstel het 'maagd zijn' in stand houdt;
 1. Met het idee dat het dan een soort 'survival' strategie is.
2. De vraag of het vrouwen juist in hun kracht zet, omdat ze wat controle hebben over hun seksualiteit.
 1. Erkennen dan wel dat de keuze vaak onder dwang wordt genomen.

The women directly involved: views and experiences

Uit onderzoek blijkt dat vrouwen eigenlijk niet kunnen trouwen als ze open zijn over hun seksuele verleden en daarom geen andere optie zien dan de operatie te ondergaan.

- Maar dit betekent niet dat ze het ermee eens zijn.

Public debates, medical views and guidelines, and women's experiences in Europe

Medical practitioners' views and guidelines

In Europese landen verschilt het beleid, vaak worden de operaties verboden. In Nederland echter: de operatie mag, als de vrouw het, na onderwijs over de operatie, nog steeds wil.

De medische professionals in Europa hebben nogal uiteenlopende meningen:

- Professionals die het wel uitvoeren doen dat vaak om schade voor de vrouwen te voorkomen en hun autonomie te waarborgen.
- Professionals die het niet uitvoeren doen dat vaak niet omdat ze geloven dat het samengaat met een traditie die geen rekening houdt met de autonomie van de vrouwen.

Feminist arguments against hymen 'repair'

Een aantal feministische auteurs hebben de operatie explicet afgekeurd, sommige herkennen de lastige situatie van de vrouwen, maar betwijfelen of de operatie wel de oplossing is.

Bioethical and feminist arguments for hymen 'repair'

Bio-ethische argumenten zijn bijvoorbeeld dat er geen medische aanleiding is voor de procedure en dat het bijdraagt aan de mythe dat vrouwen altijd bloeden tijdens de eerste keer.

- Echter, er zijn ook mensen die juist geloven dat ‘welzijn’ ook mentaal is en niet alleen fysiek en dat het tegengaan van een mythe of een traditie niet ten koste van gaan van individuele vrouwen.

The women directly involved: views and experiences

Als vrouwen in Europa naar het ziekenhuis gaan voor zo een operatie, wordt hun vaak om hun motieven gevraagd.

- Vaak is het motief hetzelfde als in de MENA-landen: vrouwen hebben al seks gehad, maar gaan binnenkort trouwen en zijn bang dat de man erachter komt.
- Deze vrouwen zijn vaak erg gestresst en hebben dan ook mentale problemen als depressie.
- 2/3 van deze vrouwen heeft daarbij niet vrijwillig seks gehad, maar vaak een verleden van seksueel misbruik.

Verschil met de MENA landen: daar zijn het vaak hoger opgeleide vrouwen die het geld hebben om de operatie te betalen en daarom vaker de grens opzoeken.

Discussion

Maagdenvlieshersteloperaties is zodoende een veelbesproken onderwerp, in MENA landen, maar ook in Europa.

- In de discussie speelt autonomie een grote rol, maar dit begrip is multidimensionaal:
 - Mensen die tegen de operaties zijn, zien autonomie als het ideaal van een eigen gekozen leven (en dus de autonomie die door de maagden ‘norm’ bedreigd wordt).
 - Mensen die voor de operaties zijn, zien autonomie als de capaciteit om self-governing te zijn.

Ze trekt nog de vergelijking met cosmetische chirurgie: ook een ideaalbeeld dat vrouwen misschien wel onder druk zet om iets aan hun lichaam te veranderen.

- Dit is echter wel toegestaan.
- Meer onderwijs over de negatieve gevolgen van dit soort ingrepen is volgens Saharso gewenst.
 - Het helpen om andere keuzes te maken, niet dwingen.

Conclusion

In Europa wordt maagdenvliesherstel vooral gevraagd door migrantenvrouwen die van culturele samenlevingen komen waar seks voor het huwelijk niet geaccepteerd wordt.

De redenen waarom vrouwen zo’n operatie willen verschillen: overkomen van trauma (seksueel misbruik), het geruststellen van een toekomstige man, angst voor consequenties.

Autonomie wordt vaak genoemd in dit debat. In de MENA-landen gaat het dan vaak over de vraag of maagdenvliesherstel seksuele autonomie al dan niet bevordert. In Europa gaat het dan over het argument dat vrouwen kiezen voor de operatie en of doktoren dat moeten accepteren.

Conclusie van Saharso: veel vinden de maagden ‘norm’ in deze culturen verwerpelijk, maar dit maakt het herstel niet ongewild. De angst voor de consequenties zijn volgens haar een goed genoeg reden om zo’n herstel te willen.

- Ze wil graag ‘counseling’ voor de vrouwen die een operatie willen, iets dat in Nederland al gebeurde. Dit is echter in februari 2020 veranderd en nu is het wel illegaal geworden.

The ethnic identity complexity of transculturally placed foster youth in the Netherlands

Clementine J. Degener, Diana D. van Bergen, Hans W.E. Grietens

Introduction

Tijdens de adolescentie is het ontwikkelen van *identiteit* een grote taak en het ‘voltooien’ van deze taak draagt bij aan het welzijn van adolescenten.

- Voor pleegkinderen kan dit lastig zijn, omdat ze kwetsbaar zijn en problemen kennen in hun cognitieve, adaptieve en gedragsmatige functioneren.
 - Zoals gevoelens van *verlies*: verlies van ouders/huis/oude manier van leven.
 - Daarnaast misschien gevoel dat ze ‘anders’ zijn.
- Dit wordt nog complexer als de pleegkinderen een etnische minderheids achtergrond hebben en transcultureel gematcht worden met een gezin.
 - Kan problemen veroorzaken in het ontwikkelen van identiteit.

Transculturally placed foster youth in the Netherlands

In Nederland zijn de minderheidsgroepen overgerefereerde in de pleegzorg (32% in plaats van 23% in de ‘normale’ populatie).

- Mogelijke redenen zijn een laag inkomen en laag opleidingsniveau en hogere instabiliteit in familienetwerken.

The ethnic identity of foster youth

De *etnische identiteit* focust op het subjectieve gevoel bij een groep of cultuur te horen waar men dezelfde etnische achtergrond deelt.

- Deze ontwikkelt door het exploreren van de etnische achtergrond (exploration) en het maken van een beslissing over waar men behoort (commitment).
- Belangrijk in dit proces zijn de boodschappen over de etniciteit en cultuur die ouders direct of indirect overbrengen.

4 manieren van acculturatie: separatie, assimilatie, integratie en marginalization (eerder besproken, dus even teruglezen).

Belangrijk om te onderzoeken hoe pleegkinderen die transcultureel geplaatst worden een etnische identiteit ontwikkelen.

Method

Design

Dit is een kwalitatief onderzoek.

Participants

20 pleegkinderen die cross-cultureel in een pleeggezin geplaatst zijn, allemaal tussen 11 en 19 jaar oud.

Research procedure

Er werden interviews afgenoem aan de hand van foto's van de pleegkinderen. Vragen als 'waarom is deze foto belangrijk voor jou?' werden gesteld. Van de interviews is een samenvatting teruggestuurd naar de pleegkinderen, om te controleren of de strekking van het verhaal klopte.

Analysis

Een semantisch thematische analyse (voor tentamen denk ik niet belangrijk).

Results

Uit de interviews werden die 'hoofdthema's' met relatie tot etnische identiteit geïdentificeerd.

Contradictory messages about discrimination and ethnic belonging

De pleeg jeugd hadden het veelal over discriminatie die ze hebben ervaren op school, op straat en/of via sociale media. Dit onderwerp werd echter weinig met pleegouders besproken (en als het wel besproken werd, deden pleegouders weinig om de jongeren te helpen ermee om te gaan, waardoor zij het gevoel krijgen dat de ouders het probleem niet erkennen).

- Ze kregen dus tegengestelde reacties van ouders en anderen.
- Dit werd ook beïnvloed door taal: door het pleeggezin kregen de kinderen een ander accent dan hun biologische familie en peers van dezelfde etnische achtergrond.
- Zorgt voor ambivalentie bij deze jongeren.

Intersection of ethnic minority identity and foster youth identity

De pleegkinderen werden meer bewust van hun etnische minderheids achtergrond door het 'pleegkind' zijn (en andersom) op 3 manieren:

1. Bewustzijn van de verschillen in uiterlijk tussen henzelf en de mensen in hun omgeving.
 - a. Andere huidskleur/kleur haar, etc.
2. Door boedschappen die de jongeren kregen van hun leeftijdsgenoten en vreemden over dat ze anders waren.
 - a. In het openbaar met pleeggezin bijvoorbeeld gevraagd worden of dat zijn/haar ouders zijn.
3. Door het linken van trauma met hun etniciteit.
 - a. Slecht behandeld zijn door etniciteit in het biologische gezin bijvoorbeeld.

Door deze 3 redenen zijn er pleegkinderen die afstand doen van hun etnische minderheids achtergrond.

- Door bijvoorbeeld zichzelf gewoon als 'mens' te identificeren of zich juist te identificeren met de etnische achtergrond van hun pleegouders.

Foster youth's connection with their roots

Sommige pleegouders deden hun best om de pleegkinderen nog wat van hun etnische achtergrond mee te geven, soms op verzoek van de biologische ouders.

- Soms zelfs op reis naar het land van herkomst.

Discussion

De pleegouders die meedenen aan het onderzoek, hadden vaak weinig ‘sociaal kapitaal’ met betrekking tot de etnische achtergrond van de pleegkinderen. Er zijn echter in werkelijkheid ook wel pleegouders die dit kapitaal wel hebben, en waar de acculturatie kloof minder groot is.

Pleegkinderen bleken een ‘dubbele sociale exclusie’ te kennen: ten eerste door hun etnische achtergrond, maar ten tweede omdat ze niet echt meer tot die etnische achtergrond bleken te behoren (en hierdoor raakten de pleegkinderen in de war).

Nog een belangrijk onderscheid: in hoeverre de relatie met biologische ouders al dan niet positief is. Is deze wel positief, dan kunnen die ouders sociaal kapitaal bieden.

Strengths and limitations

De foto’s die gebruikt zijn voor de interviews zorgden voor een shift in ‘machtsbalans’, zodat de interviewer niet duidelijk boven de participant zou staan.

De interviewer en participant hadden niet dezelfde etnische achtergrond; kan zowel positief (participant legt in grotere details uit) als negatief (minder *mutual understanding*) zijn geweest.

Beperkingen: misschien families niet meegenomen die wel mee hadden kunnen doen. En daarnaast niet gekeken naar de rol van sociaal economische status.

Implications for practice and future research

Belangrijk voor de praktijk: uit het onderzoek is gekomen dat de pleeggezinnen meer sociaal kapitaal moeten ontwikkelen voor de etnische achtergrond van het pleegkind.

Belangrijk voor onderzoek: met deze thema’s kan groter kwantitatief onderzoek gedaan worden.

- En bijvoorbeeld onderzoek naar trainingsprogramma’s voor pleegouders.

Superdiversity as a lens to understand complexities

Dirk Geldof

Introduction

In de meeste West-Europese landen is er in deze 21e eeuw sprake van een transitie naar **superdiversiteit**, voornamelijk in de grote steden (deze zijn diverser, complexer en meer gedifferentieerd).

Historical perspectives: from temporary workers to multiculturalism and beyond

De superdiversiteit die er nu is, is eigenlijk ontstaan vanaf de Tweede Wereldoorlog. Na de naoorlogse reconstructie ontstond er een periode van groeiende economische groei, waardoor er in zowel de industrie als de dienstensector nieuwe werknemers nodig waren.

- Vanaf **1950** zochten West-Europese landen naar werknemers uit buitenland.
- In **1960** was deze vraag naar werknemers nog steeds hoog en dat resulteerde in veel migratie.
- Arbeidsmigranten lieten steeds vaker hun families overvliegen (familiereunie), wat zorgde voor een tweede migratiegolf.
- Ook meer vraag naar politiek asiel + vrije migratie van werk binnen de Europese Unie → leidt tot meer migratie in **1970** en **1980**.

Vanaf **1990** nog 3 nieuwe ontwikkelingen die leidden tot meer immigratie en diversiteit:

1. Globalisatie
2. Lokale oorlogen
3. Val van Berlijnse Muur en de expansie van de Europese Unie.

Met deze groeiende diversiteit en *multiculturalisme*, ontstonden er ook steeds meer een multicultureel beleid gericht op tolerantie en respect naar andere culturen.

- Maar ook kritiek op multiculturalisme: een *us* versus *them* idee, het benadrukken van etnische verschillen.
- Superdiversiteit helpt verder te kijken dan alleen multiculturalisme.

Superdiversity as a lens to understand rising complexities

Superdiversiteit = een nieuwe aanpak om onze samenlevingen in de 21e eeuw te begrijpen en te analyseren.

- Zowel een *kwantitatieve* en *kwalitatieve* transitie.

A context of increasing diversity

Kwantitatieve transitie = steeds meer etnische diversiteit in onze samenlevingen.

- Zo worden steeds meer Europese steden '*majority-minority cities*', waar mensen met een migratieachtergrond een steeds grotere *meerderheid* worden.
- Echter, superdiversiteit is niet alleen maar een urbaan fenomeen, ook in kleinere steden groeit de diversiteit.

Superdiversity as a qualitative transition: diversification of diversity

Naast deze demografische (kwantitatieve) transitie, is superdiversiteit ook een *kwalitatieve* transitie → ‘**the diversification of diversity**’.

- Niet alleen meer etniciteiten, maar ook meer variabelen die uitmaken waar, hoe en met wie mensen leven.
- Dus steeds meer verschillende etniciteiten (kwantitatief), maar dit gaat samen met steeds meer diversiteit in migratiemotieven en sociaal-economische posities van migranten en draagt bij aan steeds meer fragmentatie in de achtergrond van migranten (ethnisch, taalkundig, legaal, cultureel, religieus).
- De **interactie** tussen al deze nieuwe factoren vormt de kern van superdiversiteit. Het helpt ons om ‘te wennen’ aan de snel veranderende realiteit van diversiteit (want alleen *etniciteit* is niet meer voldoende om de diversiteit te begrijpen).

Superdiversity as a process of normalization

Superdiversiteit wordt ook steeds ‘normaler’; het wordt de ‘norm’ in plaats van de uitzondering in de 21e eeuw.

- Vooral spatiale onderzocht; in de grote steden zijn superdiverse buurten normaal geworden en gaat etnische diversiteit onopgemerkt.

The potentialities and limitations of superdiversity

Sinds 2007 is het begrip *superdiversiteit* veel meer gebruikt en ook opgepikt in de academia, de media en in bijvoorbeeld beleidsdocumenten.

- Om te voorkomen dat superdiversiteit een simpel synoniem voor *multicultureel* of *diversiteit* wordt, moeten we op een andere manier gaan onderzoeken en denken.
- 3 aspecten van superdiversiteit:
 - **Beschrijving:** helps te identificeren en vorm te geven aan veranderende demografische patronen en processen van differentiatie.
 - **Methodologie:** moedigt aan om de diversificatie niet alleen etnisch te bekijken, maar multi-dimensionaal.
 - **Echte praktijk:** positieve bijdrage voor beleidsdiscussies en aanpassingen die organisaties zullen moeten maken.

Deze 3 worden nu in meer detail uitgewerkt.

Superdiversity and its descriptive potential

Superdiversiteit is tot nu toe vooral op deze *beschrijvende* manier gebruikt: een manier om naar sociale en demografische transities in onze samenlevingen te kijken.

- Daarbij kijken naar de veranderende populatie die ontstaat door migratie, maar ook de wereldwijde diversificatie door specifieke migratie ‘kanalen’ (beleid van landen dat zorgt voor meer migratie/studenten migratie/arbeidsmigratie/etc).

Voorbeeld van onderzoek met deze beschrijvende manier is onderzoek naar de ontwikkeling van meertaligheid in steden.

Superdiversity and its methodological potential

Het concept van superdiversiteit kan een uitnodiging zijn om kritisch te kijken naar de manier waarop tot nu toe onderzocht is.

- Superdiversiteit nodigt uit om verder te kijken en nieuwe manieren te ontwikkelen van definiëren, meten en interpreteren van differentiatie.

Echter wel 4 methodologische uitdagingen bij het onderzoeken van superdiversiteit:

1. Tot nu toe veel gebruik gemaakt van **methodologisch nationalismus**: kijken naar nationaliteiten bij het doen van onderzoek. Dit volstaat echter niet meer, omdat steeds meer bewoners meerdere identiteiten combineren. Steeds meer gezinnen zijn *wereld families* geworden → hun transnationale netwerken moeten worden meegenomen.
2. Steeds meer sprake van **transmigratie** in Europa: migranten die *flexibel* zijn en niet op 1 plek blijven, maar komen en gaan. Zij zoeken een balans tussen een plek hebben *rooted* te zijn, maar wel toegang te hebben tot mogelijkheden die meer transnationaal zijn. Dit is een aspect van superdiversiteit dat meer onderzoek vereist.
3. Men moet **verder dan de etno focale lens** naar een multidimensionale lens: *etniciteit* is niet meer de enige maatstaf van differentiatie. Manier om dat te doen is *intersectionaliteit*, dat naar meer effecten dan alleen etniciteit kijkt. Echter, de focus ligt hierbij vooral op onderdrukking (want het is ontwikkeld door feministen) en niet op differentiatie.
4. Er moet een **nieuwe manier van definiëren, meten en interpreteren** van differentiatie ontwikkeld worden en/of bestaande aanpakken moeten gecombineerd worden in nieuwe manieren om differentiatie te begrijpen. Belangrijk hierbij is onder andere etnografisch onderzoek.

Superdiversity and its practical potential

Het praktische potentiaal van superdiversiteit gaat om de manier waarop beroepen en sectoren zich kunnen aanpassen aan de nieuwe context van een groeiende diversiteit.

- Voorbeeld is onderwijs: hoe moet dat nu ingericht worden? Maar ook beleidsuitdagingen voor bijvoorbeeld de politiek.

New debates: superdiversity as part of a theory on social complexities

Het concept van superdiversiteit is nog best wel nieuw en vooral de *beschrijvende* en *praktische* kant is beschreven. Of het concept ook verder ontwikkeld kan worden op theoretisch en empirisch gebied, hangt af van het vermogen van de onderzoekers om voorbij de methodologische uitdagingen te komen.

Analyzing ethical conflict in the transracial adoption debate: three conflicts involving community

Janet Farrell Smith

Dit artikel gaat over het debat over raciale matching in transraciale adoptie. De ethische dilemma's die hierbij komen kijken, worden besproken.

- Het gaat dan vooral om het adopteren van zwarte kinderen door witte ouders. Het gaat over Amerika, dus er moet rekening gehouden worden met het 'diepere probleem' dat hier misschien achter zit (diepgewortelde raciale spanningen).

Het is een kwestie die *niet oplosbaar zonder rest* is (not resolvable without remainder). Dit betekent dat nooit iedereen tevreden is of dat alle belangen vervuld zullen worden.

- In dit geval: een kind zo snel mogelijk in een pleeggezin plaatsen zonder raciale matching, kan ervoor zorgen dat het kind zich misplaatst voelt. Andersom: als er langer wordt gewacht op een raciale match, kan dit zorgen voor hechtingsproblemen.

Historical overview

Narrative 1

De focus is de adoptie van zwarte kinderen door witte pleegouders. Witte pleegouders zijn in de meerderheid, terwijl de 'supply' van witte pleegkinderen juist laag is.

- 1960-1970 werden veel zwarte kinderen geadopteerd door witte middenklasse families. In 1970 werd dit echter steeds meer een probleem en *Native Americans* begonnen het als een bedreiging van hun culturele integriteit te zien.
- Voor 1960 was het sowieso ondenkbaar dat een wit pleeggezin een zwart kindje zou adopteren. En rond 1972 dus opnieuw discussie: kinderen zouden geen *black pride* of een *black identity* ontwikkelen (volgens de *National Association of Black Social Workers, NABSW*). Sindsdien is en blijft het een lastig thema en worden er minder kinderen cross-cultureel gematcht.

Narrative 2

Op een andere manier kijken naar het probleem: vele meer zwarte kinderen die een pleeggezin nodig hebben. Ligt dit dan aan raciaal matchen of moet gekeken worden waarom zoveel zwarte kinderen in de pleegzorg terecht komen?

En een andere vraag: wiens belangens worden gediend door het afschaffen van raciale matching? Goed voor de kinderen of voor de witte ouders die een kind willen?

En zal het probleem echt opgelost worden als we cross culturele adoptie toestaan?

Want 2 problemen die niks te maken hebben met cijfers:

1. Als witte pleegouders zwarte kinderen gaan adopteren, dan kan dat het idee van superieur zijn vergroten.

- Zwarte kinderen bij witte pleegouders zullen niet leren hoe het is om te leven in een racistische samenleving.

Feminist discourse and ethics

Witte feministen en adoptie families moeten bewust zijn van de geschiedenis van racisme en van de manier waarop ras en privilege werken en welke invloed dit heeft op adoptie, moederschap en ouderschap relaties.

- Een trend die ontstaan is, is namelijk het verwijderen van kinderen uit hun huishouden door armoede, niet per se door de ouders. Echter is de vraag of anti-armoede maatregelen dan niet beter zouden werken.
- Witte adoptie families moeten altijd bewust zijn van de asymmetrie tussen de twee.

Conflicts of values implicated in transracial adoption

Er zijn veel conflicterende visies op het debat, ook binnen verschillende rassen en etniciteiten. De onderliggende ethische en normatieve conflicten worden geanalyseerd.

- In dit deel wordt de eerste dimensie van het conflict belicht: **gelijke kansen** vs **het behoud van gemeenschap**.

Standpunt van **gelijke kansen**: niet intercultureel matchen weerhoudt zwarte kinderen van stabiele ouders en een veilig thuis en ieder kind verdient zorg en liefde (is ook de basis voor zelf-waarde en een gezonde hechtingsstijl).

- Voor het kind kan het erg positief zijn om een gezonde basis te hebben voor de eigenwaarde en het vertrouwen in menselijke relaties.
- Kinderen worden hiervan weerhouden, terwijl het wel beschikbaar is. Maar het is niet alleen dat; het langer wachten kan tot hechtingsproblemen en problemen met het opbouwen van vertrouwen bij de kids leiden.
- Belangrijk: dit is hetzelfde als een *color-blind approach*. Zeggen dat ras geen reden mag zijn om kinderen eerlijke kansen te geven, is niet hetzelfde als zeggen dat ras er niet toe doet.

Standpunt van behoud **gemeenschap**: de relatie van het kind met de gemeenschap is onderdeel van de identiteit van het kind en cruciaal voor het opgroeien van het kind.

- Hier is men van mening dat het grote aantal zwarte kinderen dat pleegzorg nodig heeft, onderdeel is van een groter probleem in het beleid.
- Daarnaast van mening dat *gelijkheid* wel belangrijk is, maar onder de rubriek van gemeenschap, niet individualisme.
- Dus meer kijken naar wat er gedaan kan worden om te voorkomen dat zwarte kinderen in de pleegzorg belanden.

Conflict between the ideals of interracial community and multiculturalism

Tweede deel van normatieve conflict: **waarden van integratie** vs **multiculturalisme**.

Interraciale gemeenschap: 2 stappen in deze waarde → anti-racisme (geen negatief gebruik van raciale categorieën) en banden van vriendschap, vertrouwen en coalitie.

- Anti-racistische normen worden gedefinieerd als een *gevoel* (niet per se expliciet) dat men menselijke banden heeft met personen van een ander ras of andere etniciteit.
 - Hoeft nog niet meteen zo ver te gaan als *integratie*, maar kan ook *desegregatie* zijn (de stap naar integratie toe). Echter, zelfs desegregatie is nog niet echt gerealiseerd in de VS, omdat ze een verdeeld schoolsysteem hebben met heel andere kansen voor verschillende etnische achtergronden.
- Als een interraciale gemeenschap de norm is, zouden kinderen alle kansen moeten krijgen, ongeacht etnische achtergrond of ras. Dit betekent niet dat er niet naar ras gekeken mag worden, maar het mag niet ten koste gaan van plaatsing van het kind.

Multiculturalisme: hierbij gaat het meer om het waarderen van de eigen cultuur, met wel respect en nieuwsgierigheid naar de etnische cultuur van anderen.

- Culturele verschillen worden dan gezien als waardevol en het waard om te behouden.
- Visie op cross-cultureel plaatsen: ras is niet alleen discriminatie-gebaseerd, maar een positieve categorie die waarden representeert, waardoor het noodzakelijk is om cultuur te bewaren.

Individuality and racial-ethnic community

3e deel van het conflict: ***individualiteit van het kind vs ideaal van een raciale/etnische gemeenschap.***

- Lijkt te gaan om de individuele behoefte van het kind om zo snel mogelijk geadopteerd te worden en de behoefte van de gemeenschap om de generationale erfenis te bewaren.

Individualiteit van het kind: als wordt gekeken naar de ontwikkeling van het kind en de mogelijke negatieve gevolgen als een kind lang moet wachten op een pleeggezin, dan lijkt het in het individueel belang van het kind te zijn om deze zo snel mogelijk in een gezin te plaatsen.

Ideal van een raciale/etnische gemeenschap: er kan echter ook gekeken worden naar de gemeenschap waar het kind dan in zal gaan opgroeien. Als men de etnische gemeenschap heel belangrijk vindt voor het kind en zijn/haar ontwikkeling, kan dit weer in het individuele belang van het kind zijn.

The multicultural, multiracial family

Het doel van Smith is niet om deze dilemma's op te lossen, maar ze geeft wel wat observaties over ouderlijke verantwoordelijkheden van witte ouders die kinderen van kleur adopteren.

- Want er zijn meer mogelijkheden die een gemeenschap biedt die kinderen kan helpen als ze opgroeien met ouders van een andere afkomst.

Een aantal observaties:

1. Het kind moet niet als de ‘ander’ maar als ‘onderwerp’. Dit helpt bij zijn/haar zelfvertrouwen en lidmaatschap in de gemeenschap.
2. Er worden veel claims gemaakt over *zelfdeterminatie*: door de raciale/etnische gemeenschap over hun *eigen* kinderen of van de biologische ouders over de kinderen.
3. De noodzaak voor beide individuele ouders en gemeenschappen om het gezin te ondersteunen. Door te kiezen voor adoptie kiest men om een multiculturele familie te worden. Dit vergt inzet en speciale moeite om het kind vrienden en rolmodellen te geven die hen kan leren over hun culturele erfgoed en discriminatie (o.a.).
 - a. Dit zou ook een deel van het conflict oplossen, omdat het kind dan nog wel bij de etnische gemeenschap kan behoren, maar wel een pleeggezin heeft.
 - b. Echter, de uitvoering hiervan is lastiger.

Conclusion

In dit artikel zijn ethische dilemmas/conflicten omtrent cross-culturele adoptie uitgelicht. Er is niet zomaar een goed of fout antwoord op al deze conflicten, hier is veel reflectie voor nodig.

Teachers' multicultural attitudes and perspective taking abilities as factors in culturally responsive teaching

Ceren Su Abacioglu, Monique Volman & Agneta H. Fischer

Het debat rondom diversiteit is een permanent aspect van onderwijs, aangezien leren en onderwijzen in multiculturele klassen een uitdaging is voor zowel leerling als leraar. Daarnaast zijn leerlingen met een migratieachtergrond nog steeds achtergesteld ten opzichte van hun peers (mismatch tussen thuis en schoolcultuur).

- Er moet hier dus meer aandacht voor komen: dit onderzoek naar *cultureel responsief onderwijzen/lesgeven* (culturally responsive teaching, CRT) = de culturele kennis, ervaringen en manier van presteren van studenten met een verschillende etnische achtergrond gebruiken om de leerervaringen relevanter en effectiever te maken.
- Dit lijkt de engagement en interesse in school te verhogen, maar is in de les nog niet echt optimaal gebleken → dus onderzoek naar kwaliteiten die leraren daar voor nodig hebben (*perspective taking & multicultural attitudes*).

Culturally responsive teaching

Cultureel responsief onderwijzen houdt in dat de academische kennis en vaardigheden aansluiten bij het persoonlijke leven van de studenten, zodat leren meer betekenisvol en *engaging* wordt.

Paar onderdelen van dit onderwijzen:

1. Het ontwikkelen van een kennisbasis over verschillende culturen en hun communicatie en leerstijlen en deze toepassen op de studenten.
 - a. De leerkachten moeten dan dus meer gaan leren over verschillende elementen van de cultuur van de leerling.
2. Het ontwikkelen van cultureel relevante curricula en instructies om leren relevanter en effectiever te maken (leermateriaal waar leerlingen zich in kunnen herkennen).
3. 'Cultural caring': het bouwen van een community waar ook over 'diversiteits' problemen gesproken kan worden.
 - a. Doen van bijvoorbeeld teamopdrachten om sociale cohesie te bevorderen.

Teacher qualities essential for CRT

Uit onderzoek blijkt dat er drie kwaliteiten van docenten in het speciaal belangrijk zijn voor *culturally responsive teaching*:

1. Perspectief van de leerling kunnen innemen;
 - a. *Want, dan kunnen ze beter begrijpen waar de leerlingen vandaan komen en wat hun behoeften zijn om vervolgens hun instructie daar beter op aan te kunnen passen.*
2. Positieve attitude hebben naar andere culturen en bewust zijn van het eigen culturele raamwerk;
 - a. *Het zien van diversiteit als een aanwinst.*
3. Genoeg kennis over de culturen om zo hun lesgeven daarop aan te kunnen passen.

De eerste twee kwaliteiten worden in dit onderzoek onderzocht en van beide verwachten de auteurs dat leraren die aan deze twee voldoen ook meer aan CRT doen.

The current study

Dus, er wordt onderzocht of de wijze waarop leraren aan CRT doen, samenhangt met die twee kwaliteiten.

Method

Participants

Er deden 143 basisschoolleraren mee van steden door heel Nederland.

Procedure and design

Via Facebook is een advertentie uitgezet om leraren voor het onderzoek te werven.

Measures

3 dingen uiteindelijk onderzocht in de vragenlijst: hoeveel de leraren al aan CRT doen, hoe hun *perspective taking abilities* zijn en hoe 'cultureel bewust' ze zijn.

- Voor al deze 3 zijn andere onderzoeken gebruikt om de vragenlijst op te stellen, voor het tentamen niet heel interessant.

Data analysis

Tot slot hebben de onderzoekers allerlei statistische testen uitgevoerd (o.a. om te onderzoeken welke waarden 'random' misten met een MCAR test), nogmaals niet heel interessant voor het tentamen.

Results & discussion

De leraren die aangeven meer etnische minderheden leerlingen in de klas te hebben, scoorden hoger op de attituden, perspectief 'skills' en op de hoeveelheid CRT.

- Dit kan op twee manieren uitgelegd worden: of de leraren hebben gekozen voor een school met veel minderheidsgroepen, of de leraren hebben deze positieve attitudes etc. ontwikkeld doordat ze lesgeven op een school met veel minderheidsgroepen.

En het blijkt ook dat de attitudes en perspectief 'skills' goede voorspellers zijn voor het gebruik van CRT.

- Maar, perspectief van de leerling in kunnen nemen bleek een betere voorspeller dan de attitudes van leraren ten opzichte van diversiteit.

Practical importance

Wat hieruit geconcludeerd kan worden, is het feit dat deze kwaliteiten van leraren dus verbeterd kunnen worden om zo beter les te kunnen geven en aan te kunnen sluiten bij de behoeften van de studenten.

Er worden 3 specifieke leerervaringen aangeboden voor leraren:

1. Meer teksten lezen die geschreven zijn door een diversere culturele populatie.
2. Meedoelen in de sociale wereld van de individuen van culturele samenlevingen die anders zijn dan die van henzelf.
3. Kritisch praten met collega's.

Limitations and directions for future research

Een viertal beperkingen van dit onderzoek:

1. De enige bron is zelfrapportage, maar het herkennen van eigen bias is soms erg lastig.
 - a. Voor volgend onderzoek dus misschien meerdere informantenvragen.
2. Er is alleen maar kwantitatief onderzoek gedaan.
 - a. Voor volgend onderzoek meerdere soorten methoden combineren.
3. De echte CRT praktijken zijn niet onderzocht.
 - a. Voor volgend onderzoek ook observeren naar hoe die CRT in praktijk wordt gebracht en hoe dat verschilt voor verschillende kwaliteiten.
4. De studie is alleen in Nederland uitgevoerd, dus oppassen met generalisatie.
 - a. Voor volgend onderzoek meerdere landen meenemen.

How to best prepare teachers for multicultural schools

Sauro Civitillo & Linda P. Juang

Culturele diversiteit is geen nieuw fenomeen, maar het is over de wereld aan het veranderen. Er zijn steeds meer migranten, waarbij voornamelijk meer jongeren onder 18 jaar. Echter, de leraren populatie verandert niet mee met de diversiteit: voornamelijk homogeen.

- Deze ongelijkheid kan voor uitdagingen zorgen.
- Een 'oplossing': ITP = Initial Teacher Preparation. Dit kan leraren leren om om te gaan met diversiteit → er is onderzoek dat dit effectief kan zijn (al is het bewijs beperkt).
- In ITP is het omgaan met culturele diversiteit echter nog geen prioriteit, maar in dit artikel stellen de onderzoekers dat dit wel een prioriteit zou moeten worden.
 - Dus er wordt onderzocht wat er in zo'n ITP terug zou moeten komen.

Beliefs about cultural diversity

De laatste twee decennia is er steeds meer onderzoek gedaan naar de beliefs van docenten.

Het blijkt dat deze beliefs 3 functies hebben:

1. Ze dienen als een filter van kennis;
2. Ze beïnvloeden het raamwerk van een probleem/taak;
3. Ze leiden de intenties en acties van de docent.

Vooral de eerste functie is belangrijk voor ITP: alles wat een docent leert, wordt dus gefilterd op basis van de beliefs van de docent.

- Dus via ITP kunnen de docenten 'uitgedaagd' worden om hun beliefs kritisch te bekijken en misschien wel te veranderen.

Er zijn vaak twee grote lijnen van beliefs over diversiteit: het 'negeren' van kleur of juist een opvatting van multiculturalisme.

- Het negeren had echter vaak negatieve uitkomsten.

Culturally responsive teaching self-efficacy

Self-efficacy beliefs: de percepties van het individu op hun eigen mogelijkheden om gedrag uit te voeren en te plannen.

- *Culturally responsive teaching self-efficacy* is dan de waargenomen mogelijkheid van de docent om pedagogische principes van CRT in te zetten.
- Ook dit CRT kan aangeleerd of geoefend worden door ITP, want uit onderzoek blijkt dat veel leraren het gevoel hebben hier niet echt mee te kunnen oefenen.

Teacher empathy

Empathie: zowel cognitief als ook affectief perspectief kunnen innemen. Dus het perspectief van het kind in verschillende sociale contexten kunnen innemen.

- Dit kan communicatie tussen docenten en leerlingen verbeteren en zo ook bijdragen aan hoe responsief docenten zijn naar cultureel diverse leerlingen.

- De docent leert hierdoor ook meer van het leven van de studenten. Deze kennis kan hen weer handvaten geven in hoe ze de studenten het beste les kunnen geven.

Empathie en het perspectief innemen zijn zodoenden misschien wel de belangrijkste mechanismen om de schoolprestaties van leerlingen te verhogen.

Pedagogical approaches: culturally responsive teaching

CRT is een raamwerk dat in Amerika is ontwikkeld. Er zijn verschillen in hoe CRT geconceptualiseerd wordt, maar waar men het over eens is, is het feit dat het de verschillende culturele identiteiten van studenten valideert en connecties met verschillende culturen aanmoedigt.

- Voorbeelden: CRT moedigt aan om de erfgoed taal te gebruiken tijdens instructie en interactie met ouders aan te gaan.

CRT is dus een multidimensional construct: focus op instruction strategies, toetsing als ook curricula.

Er is veel onderzoek uit Amerika dat positieve effecten van CRT meet, maar er moet meer onderzoek gedaan worden om ook te onderzoeken of CRT geïmplementeerd kan worden in ITP's.

- En daarnaast CRT concreter maken, wat het precies betekent en hoe het er in de klas uitziet, is vaak nog onbekend.

ITP evaluation framework

ITP's worden tot nu toe eigenlijk alleen geëvalueerd door zelf-evaluatie, maar nu ook een ander raamwerk. Er worden dan 3 verschillende dingen bekeken:

1. Demografische karakteristieken van de docenten (individual level)
2. Leeractiviteiten die ze aangeboden krijgen (activity level)
3. Institutionele ondersteuning voor culturele diversiteit (institutional level)

Individual level

Uit vele onderzoeken is gebleken dat het positief is voor de leerling om een leraar te hebben met dezelfde etnische achtergrond: ze voelen zich meer gezien, hebben betere student-docent communicatie, krijgen betere begeleiding en scoren hoger op lezen en wiskunde.

- Op niveau van de school als de docenten evenveel diversiteit tonen als de leerlingenpopulatie, dan zijn er minder drop-outs en een hoger slagingspercentage.

Dus: bevorderen van representativiteit onder de docenten.

Activities level

Coursework

Tijdens ITP is het aantal leermogelijkheden om voor te bereiden op culturele diversiteit nog steeds schaars.

- En als ze er wel zijn, zijn ze vaak optioneel en dus niet verplicht.
- Daarnaast is het de vraag of het volgen van 1 leermogelijkheid/vak genoeg is om beliefs over culturele diversiteit te kunnen bespreken.

Field-based experience and community-based learning

Het leren in de praktijk is een van de voordelen in ITP: het linken van theoretische inzichten met de praktijk.

- Andere optie: internationaal ervaring opdoen, ook hier veel positieve effecten van gevonden.
- Ook: *community-based experiences* = samen met de omgeving om de student heen, overleggen over wat goed is om te doen (helpt de leraar ook om eigen assumpties en biases te zien).
 - Dit vergt wel een goede samenwerking tussen ITP, de school en de omgeving.

Institutional level

Om de impact van ITP te behouden is ondersteuning van lerarenopleiders, administratoren en ander institutioneel personeel nodig. Zij zorgen voor de communicatie tussen verschillende afdelingen, maar ook tussen de school en de samenleving er omheen.

- Dit is echter wel ingewikkeld, omdat verschillende afdelingen vaak gespecialiseerd en gefragmentariseerd zijn.

Conclusion

In de steeds meer multicultureel wordende samenlevingen is er een vraag naar leraren die goed voorbereid zijn om les te geven in cultureel diverse scholen. Hoe bereiden we hen daar het beste op voor? Dat kan door ITP's, die tenminste volgende dingen moeten benoemen:

1. De beliefs over diversiteit
2. CRT self-efficacy
3. Empathie
4. Pedagogische benaderingen die effectief zijn bij diverse studenten

En daarnaast de ITP's evalueren door te kijken wie er in deze programma's meedraaien (individual level), welke leermogelijkheden er aangeboden worden (activity level) en hoe de institutionele kern de implementatie van de programma's beïnvloedt (institutional level).

The Netherlands: from diversity celebration to a colorblind approach

Peter A. J. Stevens, Maurice Crul, MArieke W. Slootman, Noel Clycq & Christiane Timmerman

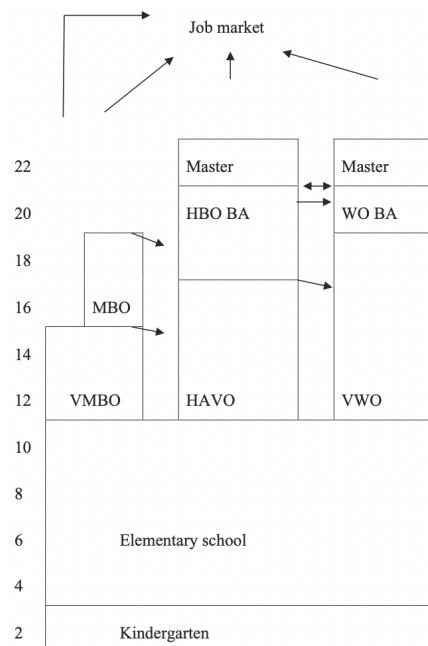
Introduction

Dit hoofdstuk gaat over diversiteit in het Nederlandse schoolsysteem. 4 delen in dit hoofdstuk: eerst kijken naar de geschiedenis, daarna naar de methode, dan naar de link tussen etniciteit en educationele ongelijkheid in Nederland en tot slot een conclusie en discussie.

Education, migration and social policy developments in the Netherlands

Educational system

Het schoolsysteem in Nederland is voor ons algemeen bekend, vandaar dat alleen de illustratie in deze samenvatting staat.

Wel nog goed om te noemen: een leerling wordt een vroegtijdig schoolverlater genoemd als hij/zij geen startkwalificatie weet te behalen.

Ander belangrijk ding: meest recente grote verandering in het schoolsysteem voor Nederland, is de afschaffing van de basisbeurs voor studenten.

Immigration to the Netherlands

Na WWII werd Nederland steeds multicultureller. Er kwamen steeds meer immigranten, die meestal een lager opleidingsniveau hadden en met economische of politieke motivaties naar Nederland kwamen.

De laatste 3 decennia heeft Nederland steeds meer migranten van Oost-Europa, Afrika en het Midden-Oosten aangetrokken.

Deze groeiende migratie heeft ervoor gezorgd dat zo'n 15% van de leerlingen in het basis en middelbaar onderwijs een niet-Westerse achtergrond heeft.

- Deze zijn echter niet eerlijk over de scholen verdeeld, maar trekken vaak naar bepaalde scholen toe door vrije schoolkeuze (1), residentiële segregatie (2) en 'white flight' (3).

Social policy developments

1970: nog steeds de 'terugkeergedachte' dat de migranten weer terug zouden gaan naar eigen land.

1980: werd steeds duidelijker dat er ook etnische minderheidsgroepen waren die permanent in Nederland zouden blijven → beleid richtte zich meer op het verlagen van sociaal-economische ongelijkheden.

- Proberen multiculturalisme te bevorderen.

1985: er ontstond een opvatting die minder gefocust was op etniciteit, maar die de sociaal-economische achtergrond van kinderen als oorzaak van de lagere positie in educatie zag.

1990: de opvatting dat het benadrukken van culturele diversiteit een negatieve impact op sociaal-economische integratie heeft, wordt steeds meer aangenomen.

2004: nog steeds onderprestatie van etnische minderheden in het onderwijs en steeds meer segregatie. Als oplossing de invoering van burgerschapsvorming: leerlingen leren over diversiteit en dit laten aannemen als *norm*.

5 conclusies kunnen getrokken worden:

1. Er ligt al lang sterke nadruk op het proberen te verkleinen van de ongelijkheid tussen verschillende etnische groepen.
2. Educationele ongelijkheid wordt verklaard vanuit een *kapitaalmodel* en het beleid richt zich erop achterstanden weg te werken door meer *kapitaal* (sociaal, cultureel, financieel) aan te bieden aan de minderheidsgroepen.
3. Sociaal-economische gelijkheid lijkt belangrijker te zijn dan culturele diversiteit.
4. Er is decentralisatie van beleid: scholen hebben veel vrijheid, maar de effectiviteit van programma's kan hierdoor wel verminderen.
5. Onderzoek op het gebied van etniciteit en educationele ongelijkheid zijn sterk met elkaar verbonden.

Methods

Dit kopje legt uit hoe het onderzoek uitgevoerd is. Voor het tentamen niet heel interessant, alleen belangrijk om te weten dat dit onderzoek dus enkel over Nederland gaat.

Ethnicity and educational inequality in the Netherlands

Political arithmetic tradition

Begin 1990 werden er in Nederland steeds meer grote 'cohort studies' opgezet in Nederland. Dit zijn kwantitatieve studies die bijvoorbeeld inzicht geven in hoeveel leerlingen er een migrantenachtergrond hebben en hoe zij presteren.

- Dit deel is dan ook gebaseerd op het meest recente rapport dat ging over de prestaties en vooruitgang van leerlingen uit een etnische minderheid.
- Conclusie die hieruit voortkwam: de leerlingen van etnische minderheden presteren minder goed dan etnisch Nederlandse leerlingen, maar het verschil tussen de twee groepen wordt wel steeds kleiner.
 - De ongelijkheid blijkt eigenlijk helemaal verklaard te kunnen worden door het opleidingsniveau van de ouders.
 - En de ongelijkheid wordt elke generatie kleiner.
 - Wel wordt de ongelijkheid op de middelbare school in een veel langzamer tempo minder.

Racism and ethnic discrimination tradition

Er is in Nederland veel onderzoek gedaan naar racisme of discriminatie.

The meritocratic nature of the Dutch educational system

Een belangrijk punt van zorg in Nederland is de vraag of het onderwijsysteem leerlingen selecteert op basis van *verdienste* of *sociale status zoals etniciteit* (en sociale klasse/gender).

- Daarbij ligt veelal de nadruk op *loopbaanmomenten*, zoals het schooladvies aan het einde van de basisschool. Hier is veel onderzoek over gedaan, dus daar ligt dan ook de nadruk op.

Uit onderzoek blijkt dat de etnische minderheids leerlingen een *hoger* advies kregen, dan op basis van prestaties te verwachten was. Dit kan reden zijn dat ze vaker uitvallen, omdat het niveau te hoog is, maar het kan ze ook aanmoedigen om hard te werken.

- Verklaringen: positieve discriminatie van leraren of bang dat ze beschuldigd worden van racisme.

Echter, ook onderzoek dat laat zien dat etnische minderheids leerlingen een *lager* advies kregen, dan op basis van prestaties te verwachten was.

- Verklaringen:
 - Te weinig vertrouwen (tussen ouders en docenten)
 - Bias van de docenten, of ze zien het gevaar van een *hoger* advies
 - Scholen die meer publiek worden geëvalueerd, dus om ze te laten slagen een *lager* advies geven
 - SES van de ouders die een grote invloed heeft

Al met al blijkt dat Nederlandse scholen meritocratischer zijn geworden (dus focussen op prestaties en niet etnische achtergrond).

Teacher expectations

Andere onderzoekers leggen de focus meer op de verwachtingen van de docenten: leraren zouden lagere verwachtingen van studenten uit lagere sociaaleconomische hebben, en hier ook hun curriculum op aanpassen.

- Hierbij werd echter geen indicatie gevonden dat etnische bias hier invloed op had.

Onderzoek naar deze verwachtingen is ook op andere manieren uitgevoerd: door bijvoorbeeld te kijken naar expliciete en impliciete etnisch bevooroordelde attitudes.

- Hierbij waren de impliciete vooroordelen een verklarende factor voor de ongelijkheden in de klas.

En ook etnografisch onderzoek: kijken naar hoe een leraar omgaat met verschillende etnische achtergronden (taken die gegeven worden, wie er de beurt krijgt, etc).

Experiences of racism and discrimination

1 op de 3 leerlingen met een turkse achtergrond ervaren discriminatie, en voor andere groepen is dat vaak 25%.

- In de meeste gevallen voelen leerlingen zich dan minder eerlijk behandeld door de leraar.

Ethnic school composition

Etnische concentratie op scholen is ook onderzocht, maar de bevindingen zijn vaak tegenstrijdig en niet eenduidig.

- Er zijn onderzoeken die wel aantonen dat gemixte scholen de 'burgerschaps attitudes' van leerlingen bevorderen, maar over dit soort uitspraken moet gewoon meer onderzoek worden gedaan.

The influence of school denomination: catholic, protestant, islamic, hindu and other faith and/or community-based schools

Het Nederlandse schoolsysteem is zo ingericht dat verschillende geloven scholen mogen oprichten die dan ook door de staat gefundeerd worden.

- De vraag is of deze scholen integratie en educationeel succes belemmeren en cohesie in de samenleving verstoren.

Uit onderzoek is ten eerste gebleken dat er geen grote verschillen in prestaties zitten tussen de verschillende soorten scholen.

Als wordt gekeken naar de Islamitische scholen zit er eigenlijk geen verschil als er wordt vergeleken met een school met dezelfde sociaal-economische achtergronden. Als het echter wordt vergeleken met een 'normale Nederlandse basisschool', presteren de Islamitische scholen wel beduidend lager.

- Hoe zit het dan met de 'bedreiging van integratie'? Deze blijkt er niet te zijn, volgens een onderzoek dat door de Nederlandse overheid aangevraagd is.

Ander opvallend punt: er is ook gekeken naar Hindu scholen, die zich vooral richten op Surinaamse kinderen. Deze doen het echter ook heel goed in het 'normale Nederlands onderwijs'. Het hebben van aparte scholen lijkt dan wat overbodig.

- Daarom het hele onderwijsysteem nog verder onderzoeken.

The ‘civic’ role of the school

De laatste tijd ook meer aandacht voor de ‘burgerlijke’ uitkomsten van het onderwijs (dus niet alleen cognitieve prestaties).

- Meisjes scoren hoger op vier ‘burgerlijke’ competenties: kennis, vaardigheden, attitude/houding en reflectie.
- En de leerlingen uit een minderheidsgroep scoren op 3 van de 4 hoger dan de *majority students* (op vaardigheden, houding en reflectie).
- En deze burgerlijke uitkomsten van onderwijs worden ook beïnvloed door docenten, maar dit moet nog verder onderzocht worden.

School choice

Net zo belangrijk als het kijken naar de verdeling van etniciteit over scholen, is het kijken naar de oorzaken hiervan. In Nederland zijn er twee belangrijk: vrije schoolkeuze van ouders en het recht om zelf een eigen school op te richten.

- Maar daarnaast is ook residentiële segregatie een verklarende factor, vooral voor basisscholen.

Als het gaat om de vrije keuze van ouders, blijkt dat er bij basisscholen toch vaak een school in de nabije omgeving gekozen wordt. Nederlandse en hogeropgeleide ouders kiezen dan sneller voor een alternatieve school en een school die past bij de eigen achtergrond. Ouders van migrantenachtergrond vinden differentiatie en de academische reputatie van de school belangrijker.

- Dit alles kan zorgen voor de ‘white flight’: scheiding van *witte* en *zwarte* scholen.

Family background tradition

Social class or ethnic status?

Er is sprake van een soort debat, waarbij het gaat tussen twee mogelijke ‘oorzaken’ van de educationele ongelijkheid: sociale klasse of etniciteit?

- Veel verschillende uitkomsten van onderzoeken, niet een eenduidig antwoord.
- En de vraag of de begrippen niet te veel met elkaar te maken hebben om ze zo strak tegenover elkaar te zetten.

Cultural and social capital

Er zijn ook verscheidene onderzoeken naar bijvoorbeeld *cultureel* en *sociaal kapitaal* of de opvoedingsstijlen van ouders.

- Het blijkt dat het culturele kapitaal dat door Nederlandse families belangrijk wordt gevonden, dichter bij de waarden van het Nederlandse onderwijs liggen (kritisch denken, de stof begrijpen in plaats van stampen) dan wat, de in dit geval onderzochte, Marokkaanse families belangrijk vonden.
- Maar ook sociaal kapitaal en de banden met het land van herkomst hebben invloed op de integratie in de ‘nieuwe cultuur’.

Wat nog meer belangrijk leek, was de sociale steun vanuit de omgeving, zoals die van bijvoorbeeld leraren (want die hebben veel kennis van het schoolsysteem).

An institutional approach

Een wat nieuwer onderzoeksfield in Nederland kijkt naar de significantie van de institutionele structuur van het onderwijsysteem. Dan gaat het om de leeftijd waarop leerlingen beginnen met onderwijs, wanneer leerlingen een bepaalde *track* kiezen, *hoe zo'n track gekozen wordt*, de differentiatie van het systeem en hoe flexibel het systeem is (mogelijkheden om op of af te stromen).

1. Startleeftijd: vanaf 4 jaar, is relatief laat. Omdat het relatief laat is, zijn er wat voorschoolse programma's voor kinderen van bijvoorbeeld lager opgeleide ouders of gezinnen met een migratieachtergrond.
 - a. Of dit werkt of niet is nog niet helemaal bekend.
2. *Tracking* leeftijd: vanaf 12 jaar, relatief vroeg. Dit zorgt (samen met een late startleeftijd) voor een relatief grote groep leerlingen met een migratieachtergrond die naar een laag niveau doorstromen.
3. Manier van keuzes maken: niet helemaal eerlijk, lijkt niet goed te werken voor kinderen met lagere SES-achtergrond. Daarnaast is het heel ingewikkeld (veel tracks) en vergt veel kennis van het Nederlandse systeem.
4. Maar, wel veel *flexibiliteit* in het systeem, er zijn veel mogelijkheden om hogerop te komen (maar dit duurt dan wel vaak langer).

Conclusion and discussion

Het meeste onderzoek in Nederland heeft dus de focus gelegd op de karakteristieken van de families. Echter, recent is er ook meer onderzoek gedaan naar de invloed van de institutionele kenmerken op de ongelijkheid in het onderwijs.

Als er wordt gekeken naar de manier van onderzoek doen, is er in Nederland vooral veel grootschalig kwantitatief onderzoek gedaan. Daarnaast ook veel uit opdracht van de overheid. Daarom worden er een aantal aanbevelingen gedaan voor onderzoek in Nederland:

1. Onderzoek kan nog een dieper begrip proberen te krijgen van hoe het systeem invloed heeft op ongelijkheid (door meer case-studies/etnografisch onderzoek).
2. Meer kwalitatief onderzoek!
3. Meer onderzoek naar de Islamitische en andere geloofs scholen.
4. Daarnaast de kwantitatieve en kwalitatieve methoden mixen.
5. Onderzoek naar hoe we de ongelijkheid dan kunnen verminderen, vooral onderzoek gedaan om te kijken of de ongelijkheid er is.
6. Nog meer kijken naar de context van de leerling (familie, peers, politiek, etc).
 - a. Met bijvoorbeeld het model van Bronfenbrenner.